

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Załącznik
do Zarządzenia nr 20/2024 z dn. 27.12.2024
Dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu

***STRATEGIA DOSTĘPNOŚCI
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
IM. ZOFII NAŁKOWSKIEJ W PRZASNYSZU
NA LATA 2025-2030***

Spis treści

Wstęp	4
Rozdział I: Stan obecny	5
1. Rodzaj instytucji kultury, zespół i podejmowane działania	5
A. Nazwa, rodzaj instytucji kultury i założenia programowe	5
B. Misja i wizja Biblioteki	5
C. Zespół, kompetencje pracowników i pracownic	6
D. Identyfikacja potrzeb i rekomendacje dotyczące zarządzania dostępnością i podnoszenia kwalifikacji zespołu	7
E. Działania będące w stałej ofercie Biblioteki oraz działania nietypowe	7
F. Współpraca ze środowiskami, organizacjami i podmiotami lokalnymi	8
2. Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością i osób starszych	9
A. Początki działań	9
B. Kompetencje zespołu	9
C. Współpraca z użytkownikami i partnerami	10
D. Różnorodne role użytkowników	10
E. Podejmowane działania	10
F. Obszary dostępności. Działania, narzędzia i usługi dostępu.	10
G. Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach	11
H. Sposoby badania potrzeb użytkowników o specjalnych potrzebach	13
I. Zidentyfikowane potrzeby w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności.	14
Rozdział II. Planowane działania w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, identyfikowania potrzeb, zasad komunikacji i włączania osób ze szczególnymi potrzebami	16
1. Plan krótkoterminowy Strategii Dostępności (2025 rok)	16
A. Cele wdrażania dostępności w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu i kryteria sukcesu planu krótkoterminowego	16
B. Kryteria sukcesu planu krótkoterminowego:	18
C. Oferta kulturalno-edukacyjna Biblioteki na rok 2025	19
D. Obszary dostępności w rocznym planie krótkoterminowym	21
E. Podnoszenie kompetencji pracowników i pracownic	23
F. Osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze w Bibliotece	24
G. Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach	25
H. Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach	27

I. Zidentyfikowane potrzeby w obszarze dostępności, powody ich realizacji i metody działania w planie krótkoterminowym	29
J. Zidentyfikowane ryzyka lub szanse	30
K. Planowane inwestycje na rzecz dostępności	32
L. Realizacja wymogów Ustaw o dostępności	33
Harmonogram działań w planie krótkoterminowym (2025 rok).....	34
2. Plan długoterminowy Strategii Dostępności (lata 2026-2030)	36
A. Cele planu długoterminowego.....	36
B. Zakres dostępności oferty Biblioteki	38
C. Zaangażowanie zespołu instytucji w zapewnianie dostępności	39
D. Role i zadania osób z niepełnosprawnością i osób starszych w instytucji.....	39
E. Zespół instytucji kultury i organizacja pracy	40
F. Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach	41
G. Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach.....	42
H. Zaangażowanie pracowników i ekspertów zewnętrznych.....	43
I. Weryfikacja efektywności badań	44
J. Identyfikacja potrzeb instytucji w zakresie dostępności w planie długoterminowym.....	44
K. Sposoby i techniki wykorzystywane w realizacji potrzeb	45
L. Inwestycje na rzecz dostępności	45
Ł. Zidentyfikowane ryzyka lub szanse	46
M. Kryteria sukcesu planu wdrażania i rozwijania dostępności	48
N. Dane zbierane i analizowane w procesie ewaluacji	49
O. Proces ewaluacji i monitorowania.....	49
Harmonogram działań w planie długoterminowym (lata 2026-2030).....	50

Wstęp

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu, jako instytucja kultury o bogatej tradycji i głęboko zakorzeniona w lokalnej społeczności, dąży do zapewnienia pełnej dostępności swoich zasobów i usług dla wszystkich użytkowników. Przyjęcie Strategii Dostępności stanowi odpowiedź na rosnące potrzeby osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz wszystkich użytkowników wymagających szczególnego wsparcia.

Celem Strategii jest stworzenie przestrzeni otwartej, inkluzywnej i przyjaznej, w której każda osoba, niezależnie od swoich ograniczeń, znajdzie dostęp do wiedzy, kultury i edukacji. Dokument ten obejmuje zarówno działania podejmowane w ramach krótkoterminowego planu działań (na rok 2025), jak i kompleksowe rozwiązania zaplanowane na kolejne pięć lat (2026-2030). Uwzględnia on także potrzeby pracowników Biblioteki, rozwój kompetencji zespołu oraz modernizację infrastruktury i zasobów cyfrowych.

Strategia jest efektem udziału Biblioteki w programie "Projektowanie uniwersalnej kultury – dostępność w instytucjach kultury", realizowanego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Praca nad Strategią została zainicjowana przez zespół ds. dostępności (7 osób z 15-osobowego składu pracowników Biblioteki) i była wspierana przez Annę Żórawską trenerkę-tutorkę podczas sesji tutoringu on-line. Strategia została opracowana w oparciu o analizy potrzeb społeczności lokalnej, wyniki autodiagnozy dostępności oraz konsultacje z ekspertami i organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami. Dokument wyznacza kierunki działań w takich obszarach jak:

- Zarządzanie dostępnością i rozwój kompetencji zespołu Biblioteki.
- Tworzenie oferty włączającej dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów.
- Eliminacja barier architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych.
- Systematyczne badanie potrzeb użytkowników i ewaluacja podejmowanych działań.

Strategia Dostępności jest wyrazem zaangażowania Biblioteki w tworzenie środowiska kulturowego, które wspiera integrację społeczną i zapewnia równy dostęp do dóbr kultury i edukacji. Wdrażane działania mają na celu nie tylko spełnienie wymagań ustawowych, ale także zbudowanie instytucji będącej wzorem dostępności i otwartości.

Dokument prezentuje szczegółowe plany i działania, jakie Miejska Biblioteka Publiczna podejmie, aby sprostać potrzebom swoich użytkowników w perspektywie lat 2025 – 2030.

Rozdział I: Stan obecny

1. Rodzaj instytucji kultury, zespół i podejmowane działania

A. Nazwa, rodzaj instytucji kultury i założenia programowe

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu jest samorządową instytucją kultury działającą na terenie 16-tysięcznego miasta Przasnysza i powiatu przasnyskiego. Na mocy porozumienia między Miastem a Powiatem Biblioteka objęła formalnie zasięgiem swojej statutowej działalności teren całego powiatu, co podkreśla jej znaczenie jako instytucji centralnej dla regionu.

W 2018 roku Biblioteka zmieniła swoją siedzibę, przenosząc się do nowo wyremontowanego obiektu przy ul. Jarosława Dąbrowskiego 3. Nowoczesna infrastruktura budynku została dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Obecnie Miejska Biblioteka Publiczna tworzy dwie placówki:

1. Biblioteka główna: Obiekt o powierzchni użytkowej 580,34 m², mieszczący oddział dla dzieci i młodzieży oraz oddział dla dorosłych.
 - Parter:
 - Oddział dzieci i młodzieży: wyposażony w mobilne regały, strefę dla malucha, strefę multimedialną i wnękę sceniczną. Sala biblioteczna może być przekształcona w wielofunkcyjną dzięki przesuwnej ścianie.
 - Pomieszczenia administracyjne, takie jak gabinet dyrektora, pokój gromadzenia i opracowania zbiorów oraz pokój głównej księgowej.
 - Letnia czytelnia o powierzchni 113,85 m² z bezpośrednim wyjściem z parteru.
 - Piętro I:
 - Oddział dla dorosłych: wypożyczalnia i czytelnia, strefa relaksu i punkt multimedialny oraz księgozbiór regionalny.
 - Sala szkoleniowa i toalety.
 - Piętro II: Sala warsztatowa wyposażona w aneks kuchenny o powierzchni 29,79 m².
2. Filia nr 1: Zlokalizowana w wynajmowanym lokalu o powierzchni 79,4 m², w granicach dużego osiedla mieszkaniowego.

B. Misja i wizja Biblioteki

W "Strategii Rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu na lata 2025-2029" przyjętej Uchwałą nr VIII/50/2024 Rady Miejskiej w Przasnyszu z dn. 28.10.2024 r. określono misję i wizję instytucji, w których istotne znaczenie zajmuje dostępność:

- Misja: Biblioteka - miejscem dla mieszkańców. Mieszkańcy - inspiracją dla Biblioteki.
- Wizja: Przyjazne miejsce otwarte dla różnych grup wiekowych i społecznych, w tym osób z niepełnosprawnościami. Łączące tradycję z nowoczesnością, integrujące i współpracujące z lokalnymi organizacjami oraz instytucjami. Biblioteka jako przestrzeń inspiracji, poszerzania

wiedzy i rozwijania umiejętności, udostępniająca zasoby na nośnikach tradycyjnych i elektronicznych.

C. Zespół, kompetencje pracowników i pracownic

W Bibliotece pracuje łącznie 15 osób, w tym 14 na pełnych etatach oraz jedna osoba na ¼ etatu. W skład zespołu wchodzi:

- dyrektorka, która jednocześnie jest osobą z niepełnosprawnością ruchową poruszającą się na wózku,,
- 8 bibliotekarek i 2 bibliotekarzy, obsługujących użytkowników na różnych etapach korzystania z oferty instytucji,
- 1 pracownica biurowa i 2 pracownice gospodarcze,
- 1 główna księgowa zatrudniona na ¼ etatu.

Dwie osoby w zespole posiadają znaczną niepełnosprawność ruchową, co wpływa na wzbogacenie perspektywy dostosowywania działań do potrzeb OzN.

Analiza kompetencji zespołu wskazuje na różnorodne doświadczenia i umiejętności w zakresie dostępności. Dotychczasowe decyzje dotyczące tego obszaru były podejmowane głównie w ramach projektów, takich jak „Kultura bez Barier”, co pokazuje intuicyjne podejście zespołu do zapewniania dostępności.

Zakres kompetencji:

1. Obsługa osób z ograniczeniami wzroku: pracownicy są przeszkoleni w zakresie tworzenia dostępnych materiałów oraz wspierania osób niewidomych i niedowidzących.
2. Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi: pracownicy mają kompetencje w zakresie identyfikacji barier. Została przeprowadzona samoocena instytucji w tym obszarze.
3. Obsługa osób starszych: zespół prowadzi stałe usługi skierowane do seniorów (np. „Książka na telefon”, warsztaty obsługi czytników e-booków i smartfonów, Pogotowie komputerowe).
4. Savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami: cały zespół uczestniczył w warsztatach, które wzmocniły świadomość i kompetencje w tym obszarze.
5. Koordynacja dostępności: Biblioteka posiada siedmioosobowy zespół ds. dostępności, w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych działów. Każdy członek wnosi unikalne kompetencje zdobyte podczas szkoleń oraz realizacji projektów, np.:
 - nadzorowanie merytoryczne realizacji projektów dostępnościowych,
 - prowadzenie warsztatów dla dzieci z niepełnosprawnościami i seniorów,
 - przeprowadzenie samooceny dostępności i redagowanie dokumentów, t.j. „Przedprzewodnik” dla użytkowników oraz procedury asystentury dla pracowników Biblioteki.
 - planowanie i realizacja działań w zakresie dostępności infrastrukturalnej.

D. Identyfikacja potrzeb i rekomendacje dotyczące zarządzania dostępnością i podnoszenia kwalifikacji zespołu

W toku prac nad Strategią zidentyfikowano potrzeby pracowników Biblioteki związane z zarządzaniem dostępnością i podnoszeniem kwalifikacji w obszarze dostępności:

1. Formalizacja działań zespołu ds. dostępności, w tym wyznaczenie funkcji lidera dostępności i publikacja informacji o składzie zespołu na stronie internetowej.
2. Kontynuacja szkoleń, szczególnie w zakresie obsługi użytkowników, tworzenia wydarzeń włączających osoby o szczególnych potrzebach (szczególnie obszar rozumienia, czucia i słyszenie).
3. Regularne konsultacje z użytkownikami i ekspertami zewnętrznymi w celu doskonalenia praktyk dostępnościowych.

Zespół stale rozwija swoje umiejętności i planuje dalsze działania na rzecz pełniejszej realizacji misji dostępności Biblioteki.

E. Działania będące w stałej ofercie Biblioteki oraz działania nietypowe

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu oferuje szeroką gamę działań skierowanych do wszystkich grup wiekowych.

Dla dzieci:

- „Mała Książka, Wielki Człowiek” – program popularyzujący czytelnictwo wśród najmłodszych i ich rodziców.
- Gry planszowe – możliwość wypożyczania gier rozwijających wyobraźnię i umiejętności społeczne.
- „Biblioteka dla Smyka” – cykliczne zajęcia dla dzieci do 3 roku życia.
- „Poranek z Biblioteką” – warsztaty dla dzieci w wieku 6–11 lat.
- „Noc Bibliotek” – coroczna akcja promująca czytelnictwo.
- Ferie i wakacje w Bibliotece – zajęcia kreatywne i edukacyjne.
- Lekcje biblioteczne dla grup przedszkolnych i szkolnych.
- Warsztaty z robotyki – nauka kodowania z użyciem robotów photon i ozobotów.
- Warsztaty plastyczne – zajęcia manualne rozwijające kreatywność.
- Teatrzyk Kamishibai oraz „Bajki z Metra” – zajęcia z wykorzystaniem projekcji multimedialnych.
- Spotkania autorskie dla dzieci.

Dla młodzieży:

- Kawiarenka językowa – konwersacje w językach obcych.
- Klub szachowy.
- Klub Komiksu i Mangi.
- Możliwość wypożyczania planszówek i korzystania z konsoli Xbox.

- Lekcje biblioteczne i spotkania autorskie.

Dla dorosłych i seniorów:

- Dyskusyjny Klub Książki.
- Kawiarenka językowa.
- Klub Rękodzieła – zajęcia artystyczne dla pasjonatów rękodzieła.
- Warsztaty korzystania z czytników e-booków.
- Pogotowie komputerowe – pomoc w obsłudze komputerów i smartfonów.
- „Książka na Telefon” – usługa dostarczania książek do domu użytkownika.
- Wydarzenia kulturalne – spotkania autorskie, koncerty i warsztaty.

Biblioteka posiada zasoby dostosowane do osób z niepełnosprawnościami i seniorów:

- Księgozbiór liczący ponad 56 000 pozycji, w tym książki z dużą czcionką i audiobooki.
- Narzędzia wspierające, takie jak czytniki, czytniki e-booków i odtwarzacze CD oraz „Przedprzewodnik” czy wirtualny spacer po Bibliotece.

Działania nietypowe: w lutym 2024 roku uruchomiono Punkt Biblioteczny w Szpitalu w Przasnyszu, oferujący około 400 książek oraz indywidualne warsztaty dla pacjentów, np. tworzenie ozdób świątecznych. To działanie stanowi przykład innowacyjnego podejścia Biblioteki do promowania czytelnictwa i wsparcia społeczności lokalnej.

F. Współpraca ze środowiskami, organizacjami i podmiotami lokalnymi

Miejska Biblioteka Publiczna w Przasnyszu ma bogate doświadczenie we współpracy z lokalnymi środowiskami, organizacjami formalnymi i nieformalnymi, instytucjami oraz mieszkańcami miasta i powiatu. Współpraca ta opiera się na realizacji wspólnych projektów, których inicjatywa wychodzi zarówno od Biblioteki, jak i od partnerów.

Kluczowi partnerzy i współpraca:

1. Instytucje miejskie:

- **Muzeum i Miejski Dom Kultury:** regularne spotkania kadry zarządzającej umożliwiają wspólne planowanie działań oraz efektywne wykorzystanie zasobów. Razem organizowane są warsztaty, wydarzenia kulturalne i projekty wspierające lokalną społeczność.
- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:** współpraca obejmuje programy wsparcia dla osób potrzebujących, w tym integracyjne warsztaty edukacyjne i wydarzenia kulturalne.

2. Placówki edukacyjne:

- Biblioteka współpracuje z przedszkolami, szkołami wszystkich szczebli oraz żłobkami. Organizowane są lekcje biblioteczne, warsztaty edukacyjne i spotkania autorskie, także dla klas integracyjnych. W ramach zajęć „Bajkowa Biblioteka” dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną uczestniczą w dedykowanych warsztatach.

- Warsztaty „I w Bibliotece możesz spotkać bohatera...” prowadzone przez dyrektorkę Biblioteki, Małgorzatę Sobiesiak, poruszają tematykę tolerancji i różnorodności, budując empatię wśród uczniów klas trzecich.

3. Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne:

- **Federacja ROSA:** realizacja projektów wspierających lokalne społeczności, w tym wymiana zasobów, wspólne działania edukacyjne i kulturalne.
- **Uniwersytet Trzeciego Wieku:** organizacja warsztatów dla studentów z nowoczesnych technologii.
- **Koło Miłośników Sztuki TARAS:** Współpraca w zakresie organizacji konkursów literackich i promocji twórczości artystycznej.
- **Grupy działające przy Bibliotece:** Klub Rękodzieła, Społeczna Rada Biblioteczna, Dyskusyjny Klub Książki.

Wnioski i rekomendacje:

1. Poszerzenie współpracy z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami, aby wspólnie tworzyć bardziej inkluzyjną ofertę.
2. Wprowadzenie szkoleń dla pracowników z zakresu obsługi użytkowników i tworzenia wydarzeń włączających w obszarze czucia, rozumienia i słuchu.
3. Stałe rozwijanie programów edukacyjnych i kulturalnych wspierających różnorodne potrzeby mieszkańców.

2. Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością i osób starszych

A. Początki działań

Pierwsze działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w Bibliotece zostały podjęte w 2012 roku, kiedy na stanowisko dyrektora powołano osobę poruszającą się na wózku. Wzrosła wówczas wrażliwość zespołu na kwestie dostępności zarówno w sferze architektonicznej, jak i obsługi użytkowników oraz tworzenia oferty.

B. Kompetencje zespołu

Zespół Biblioteki przeszedł szereg szkoleń, w tym z obsługi osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, savoir-vivre wobec osób starszych i OzN, organizacji wydarzeń inkluzyjnych oraz ewakuacji OzN. Mimo tego nadal istnieje potrzeba dalszego rozwoju kompetencji w obszarach takich jak komunikacja z osobami z ograniczeniami w słuchu, rozumienia i czucia.

C. Współpraca z użytkownikami i partnerami

Współpraca ze środowiskami OzN i osób starszych została nawiązana dwutorowo:

1. **Inicjatywy oddolne:** Osoby starsze i OzN zgłaszały swoje potrzeby i pomysły, takie jak warsztaty z obsługi smartfonów i czytników e-booków czy Dyskusyjny Klub Książki.
2. **Inicjatywy instytucji:** Biblioteka organizowała dedykowane programy, takie jak Klub Rękodzieła, Bajkowa Biblioteka czy Pogotowie komputerowe.

D. Różnorodne role użytkowników

Osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze pełnią w Bibliotece różnorodne role:

- Pracownicy: Dwie osoby z niepełnosprawnością ruchową w stopniu znacznym są częścią zespołu.
- Współpracownicy i zleceniobiorcy: Artyści, pisarze, edukatorzy.
- Wolontariusze: Osoby wspierające działania instytucji.
- Publiczność: Użytkownicy korzystający z oferty w sposób bierny lub czynnie uczestniczący w wydarzeniach.

E. Podejmowane działania

W ciągu ostatnich lat Biblioteka zrealizowała szereg działań na rzecz OzN i osób starszych, m.in.:

- Warsztaty dla dzieci z niepełnosprawnościami (np. Bajkowa biblioteka) i seniorów (np. warsztaty obsługi smartfonów i czytników e-booków, Pogotowie komputerowe, Klub Rękodzieła)
- Usługi ułatwiające korzystanie ze zbiorów: "Książka na telefon" i Punkt Biblioteczny w Szpitalu.
- Tworzenie dostępnych materiałów, takich jak „Przedprzewodnik” i spacer wirtualny po Bibliotece.
- Organizacja festynów integracyjnych i włączających wydarzeń kulturalno-edukacyjnych (szczególnie dla osób z obszaru poruszania się, widzenia i osób starszych).

F. Obszary dostępności. Działania, narzędzia i usługi dostępu.

Działania, narzędzia i usługi dostępu Biblioteki obejmują w różnym stopniu wszystkie obszary dostępności według Modelu Dostępnej Kultury:

Obszar	Działania/wydarzenia	narzędzia	Usługi dostępu
Widzenie	Księgozbiór: audiobooki, książki z dużą czcionką	Czytniki e-booków Czytaki, odtwarzacze CD, fotele audio, system nawigacyjny, tabliczki brajlowskie	Kody dostępu do platformy e-booków i audiobooków
	Wydarzenia włączające (np. koncerty, spotkanie autorskie)	Asysta pracownika	
Słyszenie	Księgozbiór	Stanowiskowe pętle indukcyjne	Kody dostępu do platformy e-booków
Poruszanie się	Księgozbiór Wydarzenia włączające (koncerty, spotkania autorskie, warsztaty)	Platforma windowsowa w bibliotece głównej, podjazd w Filii, dostępne toalety, system przywoławczy, asysta pracownika	Książka na telefon Punkt biblioteczny w szpitalu
Rozumienie	Księgozbiór Wydarzenia *)		
Czucie	Księgozbiór Wydarzenia *)		

*) organizujemy wydarzenia (dedykowane i integracyjne), w których uczestniczą osoby z tych obszarów. W ich organizacji opieramy się na naszej intuicji i doświadczeniu. Brakuje nam wiedzy w tym zakresie.

Wnioski i plany na przyszłość Biblioteka planuje rozszerzenie współpracy z organizacjami działającymi na rzecz OzN oraz rozwój działań szczególnie w obszarach rozumienia i czucia poprzedzony szkoleniami i konsultacjami z ekspertami, bliskimi OzN i samymi OzN. Kluczowym celem jest stworzenie przestrzeni przyjaznej i otwartej dla wszystkich użytkowników, niezależnie od ich potrzeb i ograniczeń.

G. Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu wdraża różnorodne strategie komunikacji, aby zapewnić dostępność informacji i nawiązywanie relacji z osobami o szczególnych potrzebach, w tym z osobami z niepełnosprawnościami i seniorami.

Odpowiedzialność za komunikację Za utrzymywanie kontaktu ze środowiskami osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych odpowiadają wyznaczeni pracownicy. Działania te dotyczą:

- utrzymywania kontaktu z Uniwersytetem Trzeciego Wieku (UTW) poprzez grupę na Messengerze.
- wysyłania SMS-ów do użytkowników z informacjami o wydarzeniach,
- przygotowywania plakatów i treści na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych,

- prowadzenia Klubu Rękodzieła, który działa jako platforma wymiany informacji o wydarzeniach w Bibliotece i w mieście.

Procedury przekazywania informacji

1. Z instytucji do użytkowników:

- Informacje są przekazywane za pomocą SMS-ów, maili, plakatów, strony internetowej, mediów społecznościowych oraz bezpośredniego kontaktu telefonicznego.
- „Przedprzewodnik” i deklaracja dostępności są kluczowymi źródłami informacji o dostępności usług Biblioteki.

2. Od użytkowników do instytucji:

- Komunikacja odbywa się poprzez kontakt osobisty, telefoniczny, mailowy oraz za pośrednictwem komunikatorów, takich jak Messenger.
- W bibliotece funkcjonuje „pudełko pomysłów”, w którym użytkownicy mogą zostawiać swoje sugestie i opinie.

Wykorzystywanie wielu kanałów komunikacji. Biblioteka stosuje różnorodne kanały komunikacji, aby dotrzeć do szerokiego grona odbiorców i uwzględnić ich zróżnicowane potrzeby:

- **Online:** strona internetowa, media społecznościowe (Facebook), wysyłka maili oraz komunikatory (Messenger).
- **Offline:** plakaty, SMS-y, bezpośredni kontakt telefoniczny oraz rozmowy podczas wydarzeń i w trakcie korzystania z usług Biblioteki.

Bariery i wyzwania:

- brak tłumacza języka migowego oraz brak znajomości PJM wśród pracowników.
- problemy techniczne z pętlami indukcyjnymi.
- brak informacji w formacie łatwym do czytania (ETR) i w PJM.

Weryfikacja efektywności komunikacji Obecnie efektywność komunikacji nie jest systematycznie monitorowana. Biblioteka planuje wdrożenie mechanizmów ewaluacji, takich jak:

- Ankiety zbierane po wydarzeniach, zawierające pytania o źródło informacji o wydarzeniu (np. SMS, Facebook, plakat).
- Analiza danych pochodzących z „pudełka pomysłów”.

Plany na przyszłość:

- Organizacja szkoleń z zakresu komunikacji w PJM oraz obsługi osób z ograniczeniami w rozumieniu i czuciu.
- Wdrożenie narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, wspierających komunikację w czasie rzeczywistym.
- Rozwój materiałów w formacie łatwym do czytania i rozszerzenie oferty informacyjnej w PJM.

Dzięki zastosowaniu różnorodnych narzędzi komunikacji oraz planowanemu rozszerzeniu oferty informacyjnej, Biblioteka dąży do pełnego uwzględnienia potrzeb wszystkich użytkowników i zapewnienia im pełnego dostępu do swoich usług.

H. Sposoby badania potrzeb użytkowników o specjalnych potrzebach

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu prowadzi działania mające na celu poznanie i zrozumienie potrzeb użytkowników o specjalnych potrzebach. Proces ten opiera się na gromadzeniu informacji zwrotnych od użytkowników, pracowników i wolontariuszy oraz realizacji projektów konsultacyjnych i badawczych.

Dotychczasowe działania:

1. Realizacja oferty w obszarach poruszania się i wzroku:

- ☐ Opinie i sugestie były zbierane od pracowników oraz wolontariuszy, co pozwoliło na dostosowanie infrastruktury i oferty do potrzeb użytkowników.
- ☐ Badania ankietowe dotyczące potrzeb OzN i osób starszych przeprowadzone w Filii nr 1 zaowocowały wdrożeniem działań, które zwiększyły dostępność infrastruktury oraz wzbogaciły ofertę kulturalną.

2. Indywidualne rozmowy:

- ☐ Pracownicy regularnie rozmawiają z użytkownikami o ich oczekiwaniach i potrzebach. Informacje zwrotne są także zbierane od wolontariuszek (OzN w obszarze poruszania się i widzenia), które pomagają oceniać ofertę Biblioteki.

3. Projekty konsultacyjne:

- ☐ Na potrzeby projektu „Podróż bez barier” utworzono zespół składający się z pracowników i osób z niepełnosprawnościami. Zespół ten wspierał Bibliotekę w niwelowaniu barier oraz tworzeniu oferty włączającej.

Wnioski z dotychczasowych działań:

1. Istnieje potrzeba przeprowadzenia kompleksowych badań dotyczących oferty włączającej, które uwzględnią wszystkie obszary dostępności: wzrok, słuch, ruch, rozumienie i czucie.
2. Należy utworzyć stały zespół ekspertów działający przy Bibliotece, który będzie nadzorował proces zbierania danych i wprowadzania zmian w ofercie.
3. Po zakończeniu wydarzeń, szczególnie włączających, konieczne jest zbieranie informacji zwrotnych poprzez rozmowy, ankiety oraz inne formy konsultacji.

Plany na przyszłość:

1. Systematyczne badanie potrzeb użytkowników poprzez:
 - ☐ regularne ankiety wśród OzN i osób starszych.
 - ☐ organizowanie warsztatów konsultacyjnych z udziałem ekspertów i użytkowników.
 - ☐ stały dialog z użytkownikami podczas wydarzeń i spotkań.
2. Stworzenie mechanizmów ewaluacji działań:
 - ☐ monitorowanie efektywności wprowadzonych zmian.

- ☐ analiza danych zebranych od użytkowników i wprowadzanie korekt w ofercie.
- 3. Wprowadzenie roli dedykowanego pracownika odpowiedzialnego za:
 - ☐ zbieranie danych o potrzebach użytkowników.
 - ☐ koordynację działań zespołu ekspertów.
 - ☐ nadzór nad wdrażaniem nowych rozwiązań zwiększających dostępność.

Dzięki realizacji powyższych działań Biblioteka zamierza lepiej odpowiadać na potrzeby użytkowników o specjalnych potrzebach, tworząc bardziej inkluzyjną i przyjazną przestrzeń dla wszystkich mieszkańców.

I. Zidentyfikowane potrzeby w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności.

Przed przystąpieniem do projektu „Projektowanie Uniwersalne Kultury” oraz w trakcie realizacji przedsięwzięcia szkoleniowego, w Bibliotece zidentyfikowano kluczowe potrzeby w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności. Wynikały one zarówno z obserwacji, jak i doświadczeń zespołu oraz użytkowników.

1. Zarządzanie dostępnością i rozwój kompetencji zespołu Biblioteki

- Formalizacja działań zespołu ds. dostępności, w tym wyznaczenie funkcji lidera dostępności i publikacja informacji o składzie zespołu na stronie internetowej.
- Szkolenia z zakresu obsługi użytkowników oraz realizacji wydarzeń włączających (obszar czucie, rozumienie i słyszenie).
- Organizacja szkoleń z zakresu języka migowego (PJM) oraz komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach (obszar czucie, rozumienie i słyszenie).
- Warsztaty z obsługi narzędzi dostępu, takich jak np. pętle indukcyjne.

2. Tworzenie oferty włączającej dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów

- Oferta programowa Biblioteki wymaga rozszerzenia o działania w obszarach rozumienia i czucia, takie jak zajęcia sensoryczne czy programy wspierające rozwój społeczny.
- Niezbędne jest nawiązanie współpracy z terapeutami, edukatorami i opiekunami, którzy mogą wspierać Bibliotekę w tworzeniu odpowiedniej oferty.

3. Eliminacja barier architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych

- **Modernizacja infrastruktury i wyposażenia:**
 - Zamontowanie systemu automatycznego otwierania drzwi wejściowych do budynku biblioteki głównej.
 - Modernizacja przestrzeni czytelnictwa: wyrównanie powierzchni, stworzenie stref zieleni z roślinami sensorycznymi oraz sceny letniej z elementami architektury ogrodowej.
 - Zapewnienie w bezpośredniej bliskości budynku biblioteki głównej, dostępnego miejsca parkingowego dedykowanego OzN.
 - Modernizacja przestrzeni wypożyczalni w Filii umożliwiające korzystanie z wypożyczalni OzN w obszarze ruchu i osobom starszym (remont + zakup regałów).
 - Utworzenie strefy wyciszenia w wypożyczalni Filii i w budynku biblioteki głównej (remont i zakup wyposażenia).
- **Rozwój dostępności cyfrowej:**

- Zapewnienie całkowitej dostępności cyfrowej strony internetowej Biblioteki.
- Wprowadzenie tekstów alternatywnych dla grafik i zdjęć na stronie internetowej i w mediach społecznościowych.
- Przygotowanie audiodeskrypcji oraz napisów rozszerzonych dla materiałów multimedialnych.
- **Promocja i komunikacja:**
 - Intensyfikacja promocji dostępnych zasobów, np. audiobooków, książek z dużą czcionką, czytników i czytników e-booków.
 - Rozbudowa systemu zdalnej rejestracji użytkowników, umożliwiającego dostęp do usług bez konieczności wizyty w Bibliotece.

4. Systematyczne badanie potrzeb użytkowników i ewaluacja podejmowanych działań

- **Systematyczna analiza potrzeb:**
 - Wprowadzenie stałych mechanizmów konsultacyjnych, takich jak regularne ankiety i spotkania z użytkownikami, pozwoli to na lepsze zrozumienie ich oczekiwań.
 - Wyznaczenie dedykowanej osoby odpowiedzialnej za zbieranie i analizowanie danych od użytkowników umożliwi efektywne planowanie działań.

Dzięki identyfikacji powyższych potrzeb Biblioteka ma jasno określone kierunki rozwoju, które pozwolą na stworzenie przestrzeni jeszcze bardziej dostępnej i otwartej dla wszystkich użytkowników.

Rozdział II. Planowane działania w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, identyfikowania potrzeb, zasad komunikacji i włączania osób ze szczególnymi potrzebami

1. PLAN KRÓTKOTERMINOWY

A. Cele wdrażania dostępności w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu i kryteria sukcesu planu krótkoterminowego

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu wyznaczyła kluczowe cele wdrażania dostępności, realizacja których poprawi jakość usług, infrastrukturę i ofertę kulturalną dla osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. W ramach planu krótkoterminowego instytucja koncentruje się na działaniach, które zapewnią szybkie i mierzalne rezultaty w zakresie dostępności.

	Cel	Działania	Termin realizacji
1.	Zwiększenie kompetencji zespołu w zakresie przygotowania oferty włączającej i obsługi użytkowników (obszar czucia i rozumienia)	Organizacja 3 szkoleń z zakresu obsługi osób z ograniczeniami w obszarach rozumienia i czucia.	zebranie potrzeb od pracowników – do 15.01.2025 - wysłanie zapytań ofertowych – od 16.01. do 31.01.2025 - wybranie ofert – 03.02.2025 - realizacja szkoleń – od 02. Do 06.2025
		powołanie zespołu eksperckiego,	- określenie potrzeb pracowników – ostatni tydzień kwietnia 2025 - rozpoznanie środowiska – do 15.05.2025 - zaproszenie do współpracy wybranych osób/specjalistów – do 31.05.2025 - organizacja pierwszego spotkania – czerwiec 2025

2.	Usprawnienie sposobu zarządzania dostępnością w bibliotece.	stworzenie zespołu ds. dostępności i wyznaczenie liderów ds. dostępności - – informacja na zebraniu całego zespołu o propozycji stworzenia zespołu ds. dostępności - do wybór osób (po jednej z każdego działu i oddziału) do prac w zespole (propozycja dyrektora) – do 17.01.2025 – akceptacja (lub nie) przez osoby wybrane - do 17.01.2025 – wyznaczenie lidera dostępności w bibliotece głównej i filii (propozycja dyrektora + akceptacja zespołu i osób wyznaczonych na lidera) – do 17.01.2025 – zarządzenie dyrektora o powołaniu zespołu i powołaniu liderów - do 25.01.2025	styczeń 2025
3.	Poprawa infrastruktury i wyposażenia umożliwiające korzystanie z oferty OzN i osobom starszym:	-zamontowanie systemu automatycznego otwierania drzwi wejściowych do budynku biblioteki głównej,	Do 30.06.2025
		-modernizacja przestrzeni czytelnictwa: wyrównanie powierzchni, utworzenie miejsca parkingowego dedykowanego OzN, stworzenie stref zieleni z roślinami sensorycznymi	Do 31.12.2025
		-modernizacja przestrzeni wypożyczalni w Filii umożliwiającej korzystanie z wypożyczalni OzN w obszarze poruszanie się i osobom starszym (remont)	Do 31.10.2025

		-utworzenie strefy wyciszenia w wypożyczalni Filii (remont)	Do 31.12.2025
		- zakup regatów do wypożyczalni Filii	Do 30.11.2025
4.	Rozwój włączającej oferty kulturalno-edukacyjnej	- Realizacja przynajmniej dwóch wydarzeń włączających w każdym kwartale (obszar widzenie, poruszanie się) - Wzbogacenie księgozbioru o książki z dużą czcionką i audiobooki - Zakup 5 czytników e-booków - Wprowadzenie i promocja systemu zapisu do biblioteki i zamawiania książek online - Przeprowadzenie badań potrzeb (obszar czucia i rozumienia). - Opracowanie oferty włączającej na rok 2026 (obszar czucia i rozumienia)	Przez cały rok lipiec – grudzień 2025 Maj – czerwiec 2025 Kwiecień – grudzień 2025 Wrzesień – październik 2025 Listopad 2025

B. Kryteria sukcesu planu krótkoterminowego:

1. Zwiększenie kompetencji zespołu w zakresie przygotowania oferty włączającej i obsługi użytkowników (obszar czucia i rozumienia)

- ☐ Przeprowadzenie minimum trzech szkoleń
- ☐ Powołanie zespołu eksperckiego
- ☐ Zwiększenie liczby pracowników posiadających kompetencje w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami (obszar czucia i rozumienia).

2. Usprawnienie sposobu zarządzania dostępnością w bibliotece.

- powstanie Zespołu ds. dostępności
- wyznaczenie lidera ds. dostępności

Usprawnienie zarządzania dostępnością w bibliotece zostanie uznane za sukces, jeśli wszystkie etapy procesu zostaną zrealizowane zgodnie z harmonogramem, a działania Zespołu ds. dostępności zostaną skutecznie formalizowane i wdrożone.

3. Dostosowanie infrastruktury:

- Usunięcie co najmniej trzech kluczowych barier architektonicznych, takich jak dostosowanie drzwi wejściowych i dostosowanie przestrzeni czytelnictwa (biblioteka główna) i modernizacja wypożyczalni w Filii (dostosowanie przestrzeni umożliwiającej poruszanie się Osób z niepełnosprawnościami ruchową i osobom starszym).
- Prace remontowe w filii (strefa wyciszenia).

4. Rozwój oferty kulturalnej:

- Realizacja co najmniej dwóch wydarzeń włączających w każdym kwartale (obszar widzenia i poruszania się).
- Powiększenie księgozbioru Biblioteki o książki z dużą czcionką (90 egz.) i audiobooki (60 egz.).
- Oferta udostępniania czytników e-booków
- Wprowadzenie i promocja systemu zapisu do biblioteki i zamawiania książek online
- Oferta wydarzeń włączających (obszar czucia i rozumienia).

Dzięki realizacji tych celów Biblioteka dąży do stworzenia instytucji w pełni otwartej na potrzeby wszystkich użytkowników, z zapewnieniem wysokiej jakości usług i przestrzeni dostępnych dla każdego.

C. Oferta kulturalno-edukacyjna Biblioteki na rok 2025

W 2025 roku Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu zamierza rozszerzyć swoją ofertę skierowaną do osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Realizacja działań obejmuje:

1. Harmonogram działań:

- **Styczeń – grudzień 2025:**
 - Organizacja wydarzeń i działań włączających w obszarach poruszania się, widzenia oraz skierowanych do osób starszych.
 - Zakup książek z dużą czcionką, audiobooków i czytników e-booków
- **Kwiecień – grudzień 2025:**
 - Wprowadzenie i promocja systemu zapisu do biblioteki i zamawiania książek online
- **Do końca czerwca 2025:**
 - Przygotowanie zespołu Biblioteki do stworzenia i realizacji oferty włączającej (obszar czucia i rozumienia), w tym szkolenia oraz stworzenie zespołu ekspertów.
- **Wrzesień - październik 2025:**
 - Przeprowadzenie badań potrzeb (obszar czucia i rozumienia).
- **Do 30 listopada 2025:**
 - Opracowanie oferty włączającej na rok 2026 dla użytkowników z obszarów czucia i rozumienia.

2. Metody i narzędzia zapewniania dostępności:

Dla osób z niepełnosprawnościami w obszarze widzenia:

- Książki z dużą czcionką.
- Audiobooki.
- Czytaki i czytniki e-booków.
- Klawiatura dla osób niewidomych i niedowidzących.
- Fotel audio (rozważenie możliwości jego zastosowania w obszarze czucia).
- Oznaczenia pomieszczeń: tabliczki brajlowskie
- Kontrastowe taśmy na schodach
- System nawigujący

Dla osób z niepełnosprawnościami w obszarze słyszenia:

- Kontakt smsy, maile, komunikatory internetowe,
- Wydarzenia online i filmy promocyjne z napisami.
- Pętle indukcyjne

Dla osób z niepełnosprawnościami w obszarze poruszania się:

- Dostępne lady biblioteczne.
- Stabilne siedziska oraz możliwość zapewnienia miejsc z dobrym widokiem.
- Poprawa infrastruktury wydarzeń plenerowych (letnia czytelnia).
- Platforma windowa (biblioteka główna) i podjazd (Filia)
- Dostępne toalety
- Fotel do ewakuacji

Dla osób z niepełnosprawnościami w obszarze czucia i rozumienia:

- Szkolenia zespołu Biblioteki
- Utworzenie zespołu ekspertów
- Badania potrzeb
- Przygotowanie dostępnej oferty
- Przygotowanie infrastruktury (strefy wycieszenia, ścieżki z roślinami sensorycznymi)

Dla osób we wszystkich obszarach:

- Przedprzewodnik i wirtualny spacer po budynku biblioteki głównej
- Asysta zespołu i możliwość przewizyty
- Usługa „Książka na telefon”
- System online zapisu do biblioteki i zamawiania książek

3. Zespół realizujący działania i źródła finansowania:

- **Zespół ds. dostępności:** siedmioosobowy zespół, w tym lider dostępności.

- **Eksperti zewnętrzni:** pięcioosobowy zespół wspierający rozwój oferty w obszarach czucia i rozumienia.
- **Źródła finansowania:** Dotacja podmiotowa, środki zewnętrzne (granty, dotacje, w tym grant PUK).

Dzięki powyższym działaniom Biblioteka planuje stworzenie bardziej inkluzyjnej oferty, odpowiadającej na potrzeby zróżnicowanych grup użytkowników.

D. Obszary dostępności w rocznym planie krótkoterminowym

Obszary dostępności według Modelu Dostępnej Kultury: w 2025 roku Biblioteka skupi się na rozwijaniu dostępności w obszarach poruszania się i widzenia, jednocześnie przygotowując ofertę na rok 2026 dla użytkowników z obszarów czucia i rozumienia. Poniżej przedstawiono planowane działania, ich terminy oraz uzasadnienie.

1. Obszar poruszania się

Planowane działania:

- Zamontowanie automatycznego otwierania drzwi wejściowych w budynku biblioteki głównej
- Modernizacja przestrzeni przy bibliotece, w tym wyrównanie nawierzchni dla poprawy komfortu uczestników wydarzeń plenerowych w letniej czytelnicy
- Utworzenie dedykowanego miejsca parkingowego w bliskim otoczeniu Biblioteki
- Zapewnienie stabilnych siedzisk i miejsc z dobrą widocznością podczas wydarzeń
- Wsparcie asysty zespołu podczas warsztatów i wydarzeń
- Modernizacja przestrzeni wypożyczalni w Filii: dostosowanie przestrzeni umożliwiającej poruszanie się OzN ruchową i osobom starszym) – prace remontowe i zakup regał

Uzasadnienie: Zidentyfikowane bariery w poruszaniu się, szczególnie w przestrzeni zewnętrznej biblioteki głównej i wypożyczalni w Filii, utrudniają dostępność. Modernizacja infrastruktury pozwoli na lepsze dostosowanie przestrzeni do potrzeb użytkowników z niepełnosprawnością ruchową.

2. Obszar widzenia

Planowane działania:

- Rozszerzenie dostępności książek z dużą czcionką i audiobooków.
- Zakup dodatkowych czytników e-booków.

Uzasadnienie: Rosnąca liczba użytkowników z ograniczeniami wzroku wymaga poszerzenia oferty dostępnych materiałów oraz dostosowania narzędzi do ich potrzeb.

3. Obszar słuchu

Planowane działania:

- Wprowadzenie i promocja systemu zapisu do biblioteki i zamawiania książek online
- Opracowanie napisów do materiałów audiowizualnych
- Testowanie i konserwacja stanowiskowych pętli indukcyjnych w przestrzeni bibliotecznej

Uzasadnienie: Brak dostępności audiowizualnej ogranicza udział osób z niepełnosprawnościami słuchu w wydarzeniach. Działania te pozwolą na zwiększenie ich udziału i komfortu korzystania z oferty.

4. Obszar rozumienia

Planowane działania:

- Przygotowanie zespołu Biblioteki do stworzenia i realizacji oferty: szkolenia
- Przeprowadzenie badania potrzeb użytkowników w obszarze rozumienia
- Przygotowanie oferty włączającej w obszarze rozumienia

Uzasadnienie: Rośnie zapotrzebowanie na dostosowanie treści edukacyjnych i kulturowych dla osób z ograniczeniami poznawczymi. Warsztaty oraz nowe technologie wspierające zaspokoją te potrzeby.

5. Obszar czucia

Planowane działania:

- Przygotowanie zespołu Biblioteki do stworzenia i realizacji oferty: szkolenia
- Przeprowadzenie badania potrzeb użytkowników w obszarze czucia
- Przygotowanie oferty włączającej w obszarze czucia

Uzasadnienie: w bibliotece coraz częściej pojawiają się osoby z nadwrażliwościami sensorycznymi. Chcemy więcej wiedzieć aby przygotować dla nich ofertę „szytą na miarę”

Podsumowanie

Działania w rocznym planie krótkoterminowym mają na celu poprawę dostępności Biblioteki w pięciu kluczowych obszarach: poruszanie się, widzenie, słuch, rozumienie i czucie. Realizacja tych działań będzie wspierana przez zespół ds. dostępności oraz ekspertów zewnętrznych, a finansowanie zapewnią dotacje podmiotowe oraz środki zewnętrzne. Wszystkie te inicjatywy mają na celu uczynienie Biblioteki miejscem w pełni dostępnym dla każdego użytkownika, niezależnie od jego potrzeb i ograniczeń.

Zespół instytucji kultury i organizacja pracy

W 2025 roku Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu planuje wdrożenie nowych zasad organizacji pracy oraz zwiększenie kompetencji zespołu w celu skutecznego wdrażania dostępności.

E. Podnoszenie kompetencji pracowników i pracownic.

Zakres szkoleń:

- ☐ Szkolenia dotyczące obszarów czucia i rozumienia zostaną zrealizowane do końca czerwca 2025 roku.
- ☐ Organizowane będą rozmowy i spotkania z zespołem ekspertów, które pozwolą zdobyć praktyczną wiedzę na temat obsługi użytkowników z niepełnosprawnościami.

Cel:

- ☐ Zwiększenie świadomości i umiejętności w zakresie dostosowywania oferty i przestrzeni Biblioteki do potrzeb różnych grup użytkowników.

Lider dostępności i zespół ds. dostępności:

● Powołanie zespołu:

- ☐ Do 25 stycznia 2025 roku zostanie powołany zespół ds. dostępności na mocy zarządzenia dyrektora.
- ☐ Wyznaczony zostanie lider dostępności, odpowiedzialny za koordynację działań w poszczególnych obszarach.

● Zakres działań:

- ☐ Monitorowanie realizacji planu krótkoterminowego.
- ☐ Współpraca z ekspertami zewnętrznymi oraz użytkownikami w celu identyfikacji i eliminacji barier.

Organizacja pracy:

- Regularne spotkania zespołu ds. dostępności w celu oceny postępów i identyfikacji nowych potrzeb (1/kwartał)
- Zaangażowanie wszystkich pracowników w działania dostępnościowe poprzez szkolenia, konsultacje i bieżące wsparcie lidera dostępności.
- Wyznaczenie dedykowanego pracownika odpowiedzialnego za zbieranie informacji zwrotnych od użytkowników.

Wsparcie finansowe:

- Działania będą finansowane ze środków własnych instytucji oraz zewnętrznych (dotacje, granty).

Efekty:

- Zwiększenie zaangażowania zespołu w działania dostępnościowe.
- Skuteczna realizacja planu krótkoterminowego w zakresie poprawy dostępności.
- Lepsze dostosowanie oferty i przestrzeni Biblioteki do potrzeb użytkowników z różnymi ograniczeniami.

Wdrożenie powyższych działań pozwoli Bibliotece na efektywniejsze wdrażanie zasad dostępności i lepsze spełnienie oczekiwań użytkowników.

F. Osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze w Bibliotece

W 2025 roku Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu planuje intensyfikację współpracy ze środowiskami osób z niepełnosprawnościami oraz seniorami. Działania te obejmują zarówno rozwój oferty włączającej, jak i aktywne angażowanie tych grup w życie instytucji.

Zakres i rodzaj współpracy:

- **Dotychczasowa współpraca:** Biblioteka realizuje działania dla osób z niepełnosprawnościami w obszarach poruszania się i widzenia. Są to m.in. dostępne księgozbiory, usługi „Książka na telefon” oraz organizacja wydarzeń kulturalnych dostosowanych do tych grup użytkowników.
- **Rozszerzenie współpracy:** W 2025 roku planowane jest przygotowanie pracowników do rozwinięcia oferty o obszary czucia i rozumienia. Zostaną nawiązane relacje z organizacjami, terapeutami, pedagogami specjalnymi oraz rodzinami i bliskimi osób z niepełnosprawnościami w celu lepszego zrozumienia ich potrzeb.

Role i funkcje osób z niepełnosprawnościami i osób starszych:

- **Użytkownicy:** Korzystanie z oferty edukacyjnej, kulturalnej i bibliotecznej, dostosowanej do indywidualnych potrzeb.
- **Współtwórcy:** Udział w konsultacjach dotyczących nowych działań i projektów.
- **Eksperci:** Dzielenie się wiedzą i doświadczeniami w celu tworzenia bardziej inkluzyjnych działań.

Osoby odpowiedzialne za kontakt:

- Lider ds. dostępności wyznaczony w ramach Zespołu ds. dostępności będzie odpowiadać za utrzymywanie kontaktów ze środowiskami osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Jego zadaniem będzie koordynowanie działań, monitorowanie potrzeb oraz organizowanie spotkań i konsultacji.

Zakres działań:

- **Korzystanie z wiedzy i doświadczenia środowisk lokalnych i ogólnopolskich:**
 - Współpraca z organizacjami pozarządowymi, terapeutami i pedagogami specjalnymi.
 - Konsultacje z rodzinami i bliskimi osób z niepełnosprawnościami, aby lepiej zrozumieć potrzeby osób z neuroroznorodnością.
 - Angażowanie osób z niepełnosprawnościami jako ekspertów wspierających rozwój oferty Biblioteki.
- **Organizowanie wspólnych wydarzeń i projektów:**
 - Inicjatywy kulturalne wspierające aktywność społeczną, takie jak festyny integracyjne czy koncerty dostosowane do osób starszych i OzN.

Współpraca z organizacjami:

- **Lokalne środowiska:** Współpraca z lokalnymi grupami społecznymi, takimi jak Klub Rękodzieła czy Uniwersytet Trzeciego Wieku.
- **Organizacje ogólnopolskie:** Nawiązanie kontaktów z fundacjami i stowarzyszeniami zajmującymi się wsparciem OzN, które mogą wspierać Bibliotekę wiedzą i zasobami.

Efekty:

- Rozwinięcie oferty włączającej, uwzględniającej różne obszary dostępności.
- Aktywizacja i większe zaangażowanie osób z niepełnosprawnościami i seniorów w życie instytucji.
- Lepsze dopasowanie oferty i działań do realnych potrzeb użytkowników.

Dzięki wdrożeniu tych działań Biblioteka stanie się miejscem bardziej otwartym i dostępnym dla wszystkich użytkowników, tworząc przestrzeń integracji i współpracy między różnorodnymi grupami społecznymi.

G. Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu podejmuje wieloaspektowe działania w zakresie komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach, uwzględniając zarówno formy kontaktu online, jak i offline. Planowane działania mają na celu budowanie trwałych relacji z organizacjami oraz osobami reprezentującymi środowiska OzN i seniorów.

Osoby odpowiedzialne za komunikację

Za utrzymywanie kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami oraz seniorami odpowiedzialny będzie lider ds. dostępności, działający w ramach Zespołu ds. dostępności. Lider będzie koordynował działania komunikacyjne, organizować spotkania i konsultacje, a także monitorować efektywność kanałów komunikacji.

Procedury przekazywania informacji z instytucji do OzN i seniorów

W zależności od obszaru dostępności, Biblioteka będzie kontynuować metody już sprawdzone oraz wdrożyć nowe sposoby komunikacji:

1. Obszar wzrok:

- **SMS:** Regularne wysyłanie informacji o wydarzeniach do bazy 600 użytkowników.
- **Plakaty z kodami QR:** Dostępne w miejscach publicznych, umożliwiające przekierowanie do „Przedprzewodnika”. Udoskonalenia obejmą wprowadzenie tekstów alternatywnych do grafik.
- **Kontakt telefoniczny:** Bezpośredni kontakt dla osób preferujących tradycyjną formę komunikacji.

- **Radio regionalne:** Wywiady i ogłoszenia promujące wydarzenia oraz usługi.
- **Spotkania w Bibliotece:** Możliwość zapisania się na wydarzenia podczas wizyt.

2. Obszar słuch:

- **Materiały graficzne i filmiki:** Plakaty z piktogramami oraz filmy promocyjne z napisami.
- **Media społecznościowe i strona internetowa:** Regularna publikacja informacji dostosowanych do potrzeb osób niedosłyszących.
- **Pętle indukcyjne:** Naprawa urządzeń wspomagających słyszenie oraz ich systematyczne testowanie.

3. Obszar poruszania się:

- **Bezpośredni kontakt:** Informacje przekazywane przez telefon, media społecznościowe i osobiście.
- **Dostosowane wydarzenia:** Przygotowanie przestrzeni, eliminacja barier architektonicznych oraz zapewnienie miejsc parkingowych.

4. Obszar rozumienia:

- **Materiały w prostym języku:** Tworzenie łatwych do zrozumienia opisów wydarzeń.
- **Kontakt z opiekunami i nauczycielami:** Ułatwienie komunikacji za pośrednictwem osób wspierających użytkowników z ograniczeniami poznawczymi.

5. Obszar czucia:

- **Opisy wydarzeń:** Informacje zawierające szczegóły dotyczące bodźców sensorycznych, takich jak oświetlenie czy dźwięk.
- **Ciche strefy:** Zapewnienie przestrzeni wyciszenia dla osób nadwrażliwych.

Procedury przekazywania informacji od OzN i seniorów

Informacje zwrotne będą gromadzone poprzez:

- **Ankiety:** Po każdym wydarzeniu dostępne w formie papierowej oraz cyfrowej.
- **Messenger, SMS i e-mail:** Utrzymywanie bieżącego kontaktu i odbieranie sugestii użytkowników.
- **Spotkania i konsultacje:** Regularne rozmowy z opiekunami, nauczycielami i organizacjami wspierającymi OzN.

Wykorzystywanie wielu kanałów komunikacji

Biblioteka stosuje różnorodne formy komunikacji, takie jak kontakty osobiste, telefon, SMS, e-mail, media społecznościowe oraz marketing szeptany. Działania promocyjne będą uwzględniały różnorodność preferencji użytkowników.

Weryfikacja efektywności komunikacji

- **Częstotliwość weryfikacji:** Raz w miesiącu oraz po zakończeniu cykli wydarzeń.
- **Metody oceny:** Analiza liczby uczestników, rozmowy z użytkownikami oraz zbieranie opinii poprzez ankiety i rozmowy.
- **Działania usprawniające:** Na podstawie wyników weryfikacji Biblioteka podejmie kroki w celu poprawy efektywności wybranych kanałów komunikacji.

Efekty planowanych działań

- Usprawnienie dostępu do informacji o wydarzeniach i usługach Biblioteki.
- Zwiększenie liczby uczestników wydarzeń włączających.
- Budowanie trwałych relacji z organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami i seniorów.

Dzięki wdrożeniu zaplanowanych działań Biblioteka umocni swoją pozycję jako instytucji otwartej na potrzeby wszystkich użytkowników, promując integrację społeczną i dostępność.

H. Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu planuje wdrożenie kompleksowego programu badania potrzeb użytkowników o szczególnych potrzebach, obejmującego zarówno tradycyjne metody badawcze, jak i nowatorskie rozwiązania. Działania te będą realizowane wieloetapowo i angażować zarówno pracowników Biblioteki, jak i ekspertów zewnętrznych.

Metody badawcze

Ankiety i wywiady:

- **Ankiety online i papierowe:** Skierowane do osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w celu zebrania informacji o ich potrzebach i oczekiwaniach.
- **Wywiady pogłębione:** Przeprowadzone z użytkownikami Biblioteki oraz przedstawicielami organizacji wspierających osoby z niepełnosprawnościami.

Grupy fokusowe:

- Organizowanie spotkań z osobami o szczególnych potrzebach w celu omówienia ich doświadczeń i sugestii.

Obserwacje uczestniczące:

- Pracownicy Biblioteki będą obserwować, jak użytkownicy z niepełnosprawnościami korzystają z usług i zasobów, aby zidentyfikować potencjalne bariery.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nowatorskie rozwiązania

Technologie wspomagające:

- Wykorzystanie aplikacji mobilnych do zbierania opinii użytkowników w czasie rzeczywistym.
- Analiza zebranych danych za pomocą systemów do analizy trendów i potrzeb użytkowników.

Warsztaty animacyjno-badawcze:

- Łączenie elementów badawczych z aktywnościami animacyjnymi, np. warsztaty kreatywne, podczas których uczestnicy wyrażają swoje potrzeby w formie artystycznej.

Grupy sieciujące:

- Tworzenie grup online, umożliwiających wymianę doświadczeń między użytkownikami, pracownikami oraz ekspertami.

Zaangażowanie pracowników i ekspertów zewnętrznych

Szkolenia dla pracowników:

- Warsztaty z zakresu obsługi osób z niepełnosprawnościami oraz nowych metod badawczych.
- Szkolenia dotyczące wykorzystania nowych technologii w procesie badania potrzeb.

Współpraca z ekspertami zewnętrznymi:

- Konsultacje z organizacjami pozarządowymi i instytucjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami.
- Prowadzenie warsztatów i szkoleń dla zespołu Biblioteki.

Przykłady działań

Badania potrzeb użytkowników:

- Regularne ankiety i wywiady w celu monitorowania zmieniających się potrzeb użytkowników.
- Analiza danych i dostosowywanie oferty Biblioteki w odpowiedzi na zebrane informacje.

Działania animacyjno-badawcze:

- Organizowanie warsztatów i spotkań, angażujących użytkowników w proces tworzenia oferty Biblioteki.
- Wykorzystanie wyników tych działań do poprawy usług i zasobów.

Działania sieciujące:

- Stworzenie grup online dla użytkowników, pracowników i ekspertów w celu wymiany doświadczeń.

- Współpraca z innymi instytucjami kultury i organizacjami pozarządowymi w celu wymiany najlepszych praktyk.

Efekty planowanych działań

- Lepsze zrozumienie potrzeb użytkowników z niepełnosprawnościami i seniorów.
- Tworzenie bardziej dostosowanej i włączającej oferty Biblioteki.
- Budowanie trwałych relacji z organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami.
- Rozwój kompetencji zespołu Biblioteki w zakresie badania i wdrażania dostępności.

Dzięki realizacji powyższych działań Biblioteka będzie w stanie efektywniej odpowiadać na potrzeby użytkowników o szczególnych potrzebach i wspierać ich w pełnym korzystaniu z oferty instytucji.

I. Zidentyfikowane potrzeby w obszarze dostępności, powody ich realizacji i metody działania w planie krótkoterminowym

Do końca 2025 roku Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu planuje zaspokojenie kluczowych potrzeb związanych z wdrażaniem i rozwijaniem dostępności. Poniżej przedstawiono szczegółowe potrzeby, powody ich realizacji oraz metody działania.

1. Zwiększenie kompetencji pracowników w zakresie przygotowania oferty włączającej i obsługi użytkowników w obszarach czucia i rozumienia

Powód: Biblioteka dąży do profesjonalizacji działań i tworzenia przestrzeni dostępnej dla wszystkich użytkowników. Rozwój kompetencji pracowników umożliwi świadczenie usług w sposób bardziej świadomy i dostosowany do realnych potrzeb użytkowników. Obserwacje wskazują na rosnącą liczbę osób z ograniczeniami w tych obszarach korzystających z oferty instytucji.

Sposoby i techniki:

- Organizacja szkoleń z zakresu obsługi użytkowników o szczególnych potrzebach.
- Utworzenie zespołu eksperckiego, który będzie wspierać pracowników w realizacji działań dostępnościowych.
- Regularne spotkania z ekspertami zewnętrznymi w celu podnoszenia kwalifikacji zespołu.

2. Stworzenie oferty włączającej

Powód: Tworzenie oferty dostosowanej do różnych potrzeb użytkowników, szczególnie w obszarach czucia i rozumienia, jest niezbędne do zwiększenia dostępności Biblioteki. Realizacja tego celu pozwoli na lepsze zaangażowanie OzN i seniorów w życie instytucji.

Sposoby i techniki:

- Przeprowadzenie badań potrzeb użytkowników (ankiety, wywiady, obserwacje).
- Konsultacje z użytkownikami i organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami.
- Wykorzystanie wyników badań do opracowania nowych programów i wydarzeń włączających.

3. Usprawnienie zarządzania dostępnością w Bibliotece

Powód: Kompleksowe i ciągłe zarządzanie dostępnością pozwoli na efektywniejsze realizowanie celów dostępnościowych. Dotychczasowe doświadczenia wskazują na konieczność formalizacji działań, aby dostępność nie była traktowana jedynie jako element projektów, lecz stały element funkcjonowania instytucji.

Metody i techniki:

- Formalne powołanie Zespołu ds. dostępności oraz liderów dostępności (zarządzenie dyrektora).
- Określenie zakresu obowiązków i podział zadań wśród członków zespołu.
- Wdrożenie procedur przepływu informacji i komunikacji wewnętrznej.
- Organizacja regularnych spotkań zespołu, w trakcie których będą omawiane postępy w realizacji działań dostępnościowych (1/kwartał)

Podsumowanie

Realizacja powyższych działań pozwoli na osiągnięcie kluczowych celów w zakresie dostępności do końca 2025 roku. Poprawa kompetencji zespołu, stworzenie oferty włączającej oraz usprawnienie zarządzania dostępnością przyczynią się do lepszego dostosowania Biblioteki do potrzeb użytkowników i zwiększenia jej roli jako miejsca otwartego i dostępnego dla wszystkich mieszkańców miasta i powiatu Przasnysz.

J. Zidentyfikowane ryzyka lub szanse

W ramach planu krótkoterminowego zidentyfikowano kluczowe ryzyka, które mogą wpłynąć na realizację celów strategii, oraz wskazano sposoby minimalizowania ich wpływu.

1. Zwiększenie kompetencji pracowników

Ryzyka:

- **Brak odpowiednich szkoleń:**
 - **Prawdopodobieństwo:** Wysokie.
 - **Wpływ:** Znaczny. Brak szkoleń może prowadzić do niewystarczającej wiedzy i umiejętności pracowników w zakresie obsługi użytkowników z neuroroznonorodnością.
- **Niski poziom zaangażowania pracowników:**
 - **Prawdopodobieństwo:** Średnie.
 - **Wpływ:** Umiarkowany. Może skutkować oporem wobec zmian i utrudnić wdrażanie nowych procedur.
- **Brak wsparcia finansowego:**
 - **Prawdopodobieństwo:** Średnie.
 - **Wpływ:** Znaczny. Ograniczy możliwość organizowania szkoleń i wdrażania nowych technologii.

- **Zmiany legislacyjne:**
 - **Prawdopodobieństwo:** Niskie.
 - **Wpływ:** Znaczny. Nowe przepisy mogą wymagać dodatkowych dostosowań.
- **Niewystarczająca infrastruktura technologiczna:**
 - **Prawdopodobieństwo:** Średnie.
 - **Wpływ:** Umiarkowany. Może utrudnić dostęp do zasobów i usług.

Działania minimalizujące ryzyko:

1. **Minimalizowanie ryzyka wynikającego ze zdarzeń:**
 - Regularne organizowanie szkoleń i warsztatów dla pracowników.
 - Wprowadzenie programów zarządzania zmianą w celu zwiększenia zaangażowania zespołu.
2. **Minimalizowanie prawdopodobieństwa zdarzeń:**
 - Poszukiwanie dodatkowych źródeł finansowania, takich jak granty i dotacje.
 - Monitorowanie zmian legislacyjnych i dostosowywanie procedur.
 - Modernizacja infrastruktury technologicznej.

2. Stworzenie oferty włączającej

Ryzyka:

- Trudności w zebraniu informacji od użytkowników z grup szczególnych potrzeb.
 - **Prawdopodobieństwo:** Średnie.
 - **Wpływ:** Umiarkowany. Może opóźnić opracowanie oferty.

Działania minimalizujące:

- Wykorzystanie różnych metod badawczych, takich jak ankiety, wywiady i obserwacje.
- Angażowanie ekspertów zewnętrznych w proces konsultacji.

3. Usprawnienie zarządzania dostępnością

Ryzyka:

- Brak koordynacji działań w ramach zespołu ds. dostępności.
 - **Prawdopodobieństwo:** Niskie.
 - **Wpływ:** Znaczny. Może prowadzić do nieefektywności w realizacji działań.

Działania minimalizujące:

- Regularne spotkania zespołu w celu omówienia postępów.
- Wdrożenie procedur przepływu informacji i raportowanie.

Podsumowanie

Zarządzanie ryzykiem w ramach planu krótkoterminowego pozwoli na skuteczniejsze wdrażanie strategii dostępności i minimalizowanie wpływu niepewnych zdarzeń. Dzięki wdrożonym działaniom Biblioteka będzie w stanie efektywnie realizować swoje cele i odpowiadać na potrzeby użytkowników z niepełnosprawnościami oraz seniorów.

K. Planowane inwestycje na rzecz dostępności

W ramach strategii krótkoterminowej Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu skoncentruje się na kluczowych inwestycjach, które wspierają wdrażanie i rozwijanie dostępności. Inwestycje te obejmują zarówno rozwój kompetencji zespołu, jak i modernizację infrastruktury oraz wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań wspierających dostępność w obszarach czucia i rozumienia.

Inwestycje w infrastrukturę i zasoby dostępnościowe

Zakres działań:

1. Modernizacja przestrzeni bibliotecznej:

- ☐ Poprawa nawierzchni przestrzeni plenerowej (czytelnia letnia) dla osób z ograniczeniami w obszarze ruchu.
- ☐ Zamontowanie automatycznego otwierania drzwi wejściowych w budynku biblioteki głównej
- ☐ Dostosowanie wnętrza dla użytkowników nadwrażliwych sensorycznie (ciche strefy, miejsca relaksu).
- ☐ Dostosowanie wypożyczalni Filii do potrzeb OzN w obszarze ruchu i starszych
- ☐ Termin realizacji: 2025.
- ☐ Finansowanie: środki zewnętrzne – grant PUK.

2. Rozszerzenie zasobów dostępnych tekstów kultury:

- ☐ Zakup książek z dużą czcionką, audiobooków.
- ☐ Modernizacja bazy technologicznej (czytniki e-booków)
- ☐ Termin realizacji: kwiecień-grudzień 2025.
- ☐ Finansowanie: grant PUK

Podsumowanie

Realizacja zaplanowanych inwestycji pozwoli na podniesienie standardów dostępności w Miejskiej Bibliotece Publicznej. Dzięki połączeniu modernizacji infrastruktury, rozwoju zasobów oraz inwestycji w kapitał ludzki Biblioteka będzie mogła lepiej odpowiadać na potrzeby społeczności lokalnej, w tym osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Skuteczne wykorzystanie dostępnych środków finansowych oraz zaangażowanie zespołu i partnerów zewnętrznych zapewni trwałość wprowadzanych zmian.

L. Realizacja wymogów Ustaw o dostępności

W ramach realizacji wymogów Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz Ustawy o zapewnianiu dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu podjęła działania mające na celu dostosowanie instytucji do minimalnych wymogów dostępności. Planowane działania obejmują następujące obszary:

Dostępność architektoniczna

Istniejące rozwiązania:

1. Platforma windowa umożliwiająca osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi dostęp do różnych kondygnacji budynku.
2. Dostępne toalety w bibliotece głównej, przystosowane do potrzeb OzN.
3. Podjazd w Filii nr 1 zapewniający dostęp dla osób poruszających się na wózkach.
4. Spacer wirtualny dostępny online, umożliwiający użytkownikom zapoznanie się z budynkiem, jego udogodnieniami i barierami.
5. System nawigujący oraz tabliczki w alfabecie Braille'a wspierające poruszanie się po obiekcie.

Planowane działania:

1. Eliminacja barier architektonicznych:

- Modernizacja drzwi wejściowych w budynku głównym (wymiana uchwytów i montaż siłownika).
- Dostosowanie letniej czytelnicy do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi.
- Wyznaczenie dedykowanego miejsca parkingowego dla OzN w bezpośredniej bliskości budynku.
- Przekształcenie wypożyczalni w Filii w przestrzeń bardziej dostępną.

2. **Termin realizacji:** Do grudnia 2025.

3. **Finansowanie:** granty PUK.

Dostępność cyfrowa

Istniejące atuty:

1. Strona internetowa oparta na Kuźni dostępnych stron, znanej z wysokich standardów dostępności.
2. Regularne aktualizacje deklaracji dostępności.

Zidentyfikowane braki:

1. Brak tekstów alternatywnych dla materiałów wizualnych.
2. Niewystarczające kompetencje zespołu w tworzeniu dokumentów dostępnych cyfrowo.

3. Brak napisów rozszerzonych i audiodeskrypcji w materiałach wideo.

Planowane działania:

- **Modernizacja materiałów cyfrowych:**
 - Wprowadzenie tekstów alternatywnych do wszystkich materiałów wizualnych.
- **Finansowanie:** dotacja podmiotowa

Dostępność informacyjno-komunikacyjna

Istniejące rozwiązania:

1. Przedprzewodnik zawierający informacje o dostępności budynku.
2. Możliwość kontaktu z Biblioteką poprzez e-mail, SMS oraz Messenger w godzinach pracy.

Zidentyfikowane braki:

1. Brak tłumacza języka migowego oraz podstawowej znajomości PJM wśród pracowników.
2. Problemy techniczne z pętlami indukcyjnymi.
3. Brak informacji w formie ETR (łatwym do czytania i rozumienia) oraz PJM.

Planowane działania:

1. **Regularne testowanie pętli indukcyjnych:**
 - Systematyczne sprawdzanie ich działania i naprawa w razie potrzeby.
2. **Finansowanie:** Środki własne,

Podsumowanie

Realizacja powyższych działań umożliwi Bibliotece spełnienie wymogów ustawowych w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. Dzięki systematycznemu monitorowaniu postępów i wsparciu finansowemu z różnych źródeł Biblioteka stanie się miejscem w pełni dostępnym dla osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów, wspierając ich integrację i aktywność społeczną.

Harmonogram działań w planie krótkoterminowym (2025 rok)

Działanie	Termin realizacji	Sposób finansowania
Organizacja 3 szkoleń z obsługi osób z ograniczeniami w obszarach czucia i rozumienia	01.02.- 30.06.2025	Dotacja podmiotowa
Powołanie zespołu ds. dostępności i wyznaczenie lidera dostępności	01.01.- 25.01.2025	Dotacja podmiotowa
Powołanie zespołu eksperckiego	01.04.-30.06.2025	Dotacja podmiotowa

Działanie	Termin realizacji	Sposób finansowania
Regularne spotkania zespołu ds. dostępności i zespołu eksperckiego 1/kwartał	2025	Dotacja podmiotowa
Wprowadzenie i promocja systemu zapisu do biblioteki i zamawiania książek online	01.04.-31.12.2025	Dotacja podmiotowa
Zamontowanie systemu automatycznego otwierania drzwi wejściowych	01.06-30.06.2025	Grant PUK
Modernizacja przestrzeni czytelní letniej – - wyrównanie nawierzchni, - utworzenie dedykowanego OzN miejsca parkingowego, - utworzenie ścieżek z roślinami sensorycznymi.	01.05.- 31.12.2025	Grant PUK
Modernizacja wypożyczalni w Filii – prace remontowe	01.09-31.10.2025	Grant PUK
Utworzenie strefy wyciszenia w Filii – prace remontowe	01.09. -31.12.2025	Grant PUK
Zakup regałów do wypożyczalni w Filii	01.11.- 30.11.2025	Grant PUK
Realizacja przynajmniej 2 wydarzeń włączających w każdym kwartale	styczeń-grudzień 2025	Dotacja podmiotowa, dotacje zewnętrzne, Grant PUK (jedno wydarzenie)
Rozszerzenie księgozbioru o książki z dużą czcionką i audiobooki	lipiec-grudzień 2025	Grant PUK
Zakup dodatkowych czytników e-booków	01.05-30.06 2025	Grant PUK

2. Plan długoterminowy strategii dostępności Biblioteki (lata 2026-2030)

A. Cele planu długoterminowego

1. Rozwój kompetencji zespołu i stałe wsparcie eksperckie

Opis celu: Biblioteka będzie dążyć do ciągłego rozwoju kompetencji swoich pracowników w zakresie obsługi użytkowników z niepełnosprawnościami we wszystkich obszarach Modelu Dostępnej Kultury oraz tworzenia dostępnych dokumentów. Kluczowe będzie zapewnienie stałego wsparcia ekspertów w postaci konsultacji oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami.

Sposoby realizacji:

- Regularne organizowanie szkoleń tematycznych (2szkolenia/rok):
 - Tematyka: tworzenie tekstów alternatywnych, audiodeskrypcji oraz dostępnych dokumentów cyfrowych, podstawy języka migowego, obsługa użytkowników ze specjalnymi potrzebami
- Stałe wsparcie lokalnych ekspertów zewnętrznych (OzN, bliscy OzN, terapeuci) w ramach zespołu eksperckiego.

Kryteria sukcesu:

- Przeprowadzenie co najmniej dwóch szkoleń rocznie.
- Funkcjonowanie zespołu eksperckiego (przynajmniej 1 spotkanie/kwartal).
- Regularna ewaluacja postępów zespołu w zakresie wdrażania dostępności (raz do roku)

2. Kompleksowa oferta włączająca dla wszystkich grup użytkowników

Opis celu: Rozbudowa oferty włączającej obejmującej wszystkie obszary dostępności (czucie, rozumienie, widzenie, słyszenie, poruszanie się). Biblioteka chce stać się liderem w regionie w zakresie tworzenia i realizacji programów dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami oraz seniorom.

Sposoby realizacji:

- Współpraca z użytkownikami i organizacjami w celu projektowania wydarzeń zgodnych z ich potrzebami.
- Rozszerzenie dostępności zasobów bibliotecznych (np. audiodeskrypcje, książki z dużą czcionką, audiobooki, teksty w ETR).
- Organizacja wydarzeń włączających uwzględniających różne potrzeby.

Kryteria sukcesu:

- Co najmniej 75% oferty Biblioteki dostosowanej do osób ze specjalnymi potrzebami.
- Wprowadzenie tekstów w formacie ETR i PJM do kluczowych materiałów.

- Regularny udział użytkowników z grup o szczególnych potrzebach w wydarzeniach Biblioteki.

3. Usprawnienie przestrzeni fizycznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej.

Opis celu: Biblioteka dąży do stworzenia kompleksowo dostępnej przestrzeni fizycznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej.

Sposoby realizacji

A. Usprawnienie przestrzeni fizycznej

1. Modernizacja infrastruktury budynków:

- Modernizacja przestrzeni czytelnictwa letniej (cd. działań):
 - Budowa sceny letniej z elementami architektury ogrodowej (realizacja: 31.03.2026).
- Zakup wyposażenia do stref wyciszenia w budynku głównym i Filii (realizacja: do 31.03.2026).

B. Usprawnienie przestrzeni cyfrowej

1. Modernizacja strony internetowej:

- Pełna zgodność z WCAG 2.1 na poziomie AA (realizacja: do 31.03.2026).
- Stosowanie tekstów alternatywnych dla grafik i zdjęć.
- Stosowanie audiodeskrypcji i napisów rozszerzonych dla materiałów multimedialnych.

2. Promocja systemów rejestracji i dostępu:

- Promocja i stosowanie systemu zdalnej rejestracji użytkowników.
- Promocja opcji zdalnego dostępu do wybranych wydarzeń i zasobów.

3. Usprawnienie przestrzeni informacyjno-komunikacyjnej

1. Rozwój narzędzi komunikacyjnych:

- Intensyfikacja promocji dostępnych zasobów, takich jak audiobooki, książki z dużą czcionką, czytniki i czytniki e-booków.
- Regularne publikowanie informacji w języku prostym (ETR) na stronie internetowej i w mediach społecznościowych.

2. Obsługa narzędzi wspomagających:

- Konserwacja stanowiskowych pętli indukcyjnych.
- Zakup przenośnej pętli indukcyjnej (do 2030 roku).

Kryteria sukcesu

1. Przestrzeń fizyczna

1. Procent zakończonych modernizacji w ramach harmonogramu (cel: 100% do 31.03.2026 roku).
2. Liczba nowych udogodnień, takich jak dostępne miejsce parkingowe, strefy wyciszenia, zmodernizowane przestrzenie wypożyczalni Filii i czytelnictwa letniej.
3. Opinie użytkowników o udogodnieniach przestrzennych:
 - Cel: minimum 85% pozytywnych ocen w ankietach ewaluacyjnych.

2. Przestrzeń cyfrowa

1. Strona internetowa spełniająca wymogi WCAG 2.1 na poziomie AA:
 - Potwierdzenie zgodności w audycie przeprowadzonym przez zewnętrznego eksperta (do 31.03.2026 roku).
2. Liczba materiałów dostosowanych cyfrowo:
 - Teksty alternatywne: minimum 90% grafik i zdjęć.
 - Audiodeskrypcje i napisy rozszerzone dla 80% materiałów multimedialnych do 2026 roku.

3. Przestrzeń informacyjno-komunikacyjna

1. Liczba promocji i kampanii informujących o dostępnych zasobach i usługach:
 - Cel: 3 kampanie rocznie.
2. Zwiększona liczba użytkowników korzystających z dostępnych zasobów i usług.
 - Cel: wzrost liczby użytkowników o 10% rocznie.
3. Opinie użytkowników o dostępności informacji i komunikacji:
 - Cel: 90% pozytywnych opinii w ankietach rocznych.

Podsumowanie

Dzięki systematycznemu wdrażaniu zaplanowanych działań Biblioteka osiągnie wyższy poziom dostępności w przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. Regularne monitorowanie wskaźników i opinie użytkowników pozwolą na bieżące dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.

B. Zakres dostępności oferty Biblioteki

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej planuje, aby do 2030 roku co najmniej 75% swojej oferty było w pełni dostępne dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Dostosowanie obejmie wszystkie główne obszary działalności instytucji.

1. W jaki sposób będzie udostępniana oferta?

- **Dostosowana przestrzeń fizycznej:**
 - zmodernizowane wnętrza, w tym przestrzeń plenerowa, wypożyczalnia w Filii oraz strefy relaksu, z uwzględnieniem potrzeb OzN.
 - Oznaczenia w systemie Braille'a i kontrastowe taśmy na schodach.
- **Dostosowanie treści edukacyjnych i kulturalnych:**
 - Audiodeskrypcje, napisy rozszerzone, teksty w formacie ETR (łatwe do czytania i rozumienia).
 - Tłumaczenia na Polski Język Migowy (PJM).
- **Komunikacja:**
 - Wielokanałowe informowanie o wydarzeniach (plakaty, SMS, media społecznościowe).
 - Możliwość rezerwacji miejsc online lub telefonicznie.

2. Obszary dostępności wg Modelu Dostępnej Kultury w planie długoterminowym

- **Widzenie:**
 - Rozszerzenie księgozbioru o książki z dużą czcionką i audiobooki.
 - Materiały graficzne z opisami alternatywnymi i audiodeskrypcją.
- **Słuch:**
 - Wydarzenia online i materiały promocyjne (filmy) z napisami.
 - Stosowanie PJM w komunikacji (w miarę zgłaszanych potrzeb).
 - Pętle indukcyjne.
- **Poruszanie się:**
 - Zakończenie modernizacji przestrzeni plenerowej (letnia czytelnia).
- **Rozumienie:**
 - Materiały edukacyjne, informacyjne i promocyjne w prostym języku.
- **Czucie:**
 - Utworzenie stref wyciszenia w bibliotece głównej i Filii.
 - Ścieżki z roślinami sensorycznymi w czytelni letniej.
 - Materiały promocyjne i informacyjne uwzględniające czas trwania wydarzenia, szczegóły dotyczące bodźców sensorycznych, takich jak oświetlenie czy dźwięk.

C. Zaangażowanie zespołu instytucji w zapewnianie dostępności

- **Szkolenia i rozwój kompetencji:**
 - Regularne szkolenia dla pracowników z zakresu obsługi użytkowników OzN.
 - Wsparcie zespołu ekspertów zewnętrznych.
- **Podział obowiązków:**
 - Każdy dział odpowiedzialny za wdrażanie dostępności w swoim obszarze.
 - Lider ds. dostępności i zespół ds. dostępności koordynujący działania w całej instytucji.

D. Role i zadania osób z niepełnosprawnością i osób starszych w instytucji

- **Użytkownicy oferty:**
 - Korzystanie z zasobów Biblioteki, udział w wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych.
- **Współtwórcy:**
 - Konsultacje dotyczące oferty i infrastruktury.
 - Współpraca przy organizacji wydarzeń integracyjnych.
- **Eksperti:**
 - Wsparcie zespołu Biblioteki w analizie potrzeb i tworzeniu programów dostosowanych do różnych grup użytkowników.
- **Wolontariusze:**
 - Angażowanie w działania promujące dostępność i integrację społeczną.

Podsumowanie

Dzięki wdrożeniu powyższych działań Biblioteka stanie się wzorcowym przykładem instytucji kultury dostępnej dla wszystkich mieszkańców. Zespół instytucji, w ścisłej współpracy z osobami z niepełnosprawnościami i seniorami, stworzy przestrzeń sprzyjającą inkluzji i aktywizacji społecznej.

E. Zespół instytucji kultury i organizacja pracy

1. Podnoszenie kompetencji pracowników i pracownic

Zakres i czas realizacji:

- Organizacja regularnych szkoleń z zakresu obsługi osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Szkolenia będą odbywać się co najmniej dwa razy w roku.
- Wprowadzenie warsztatów praktycznych prowadzonych przez ekspertów zewnętrznych.
- Realizacja programu edukacyjnego dla nowo zatrudnianych pracowników, obejmującego podstawy dostępności.
- Monitorowanie postępów i potrzeb rozwojowych zespołu za pomocą okresowych ankiet i rozmów ewaluacyjnych.

Cel: Zapewnienie zespołowi umiejętności pozwalających na profesjonalną obsługę użytkowników o różnorodnych potrzebach.

2. Lider ds. dostępności i zespół ds. dostępności

Rola lidera:

- Nadzór nad realizacją strategii dostępności w instytucji.
- Koordynacja działań zespołu ds. dostępności, w tym monitorowanie postępów i raportowanie osiągnięć.
- Współpraca z organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami.

Zespół ds. dostępności:

- Skład: przedstawiciele różnych działów instytucji, w tym lider ds. dostępności.
- Zadania:
 - Tworzenie i aktualizacja planów dostępności.
 - Organizacja szkoleń i warsztatów dla pracowników.
 - Monitorowanie zgodności działań z wymogami ustawowymi.

Decyzje zarządcze:

- Regularne spotkania zespołu (co najmniej raz na kwartał) w celu omówienia postępów i weryfikacji realizacji celów.

Sposoby wsparcia:

- Zapewnienie środków finansowych na szkolenia i rozwój infrastruktury dostępnościowej.
- Współpraca z ekspertami zewnętrznymi w zakresie konsultacji i audytów dostępności.
- Stała komunikacja z użytkownikami i organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami, aby na bieżąco dostosowywać działania do ich potrzeb.

3. Wspieranie współpracy w zespole

- Wprowadzenie regularnych spotkań roboczych zespołu ds. dostępności.
- Tworzenie przestrzeni do dzielenia się doświadczeniami i najlepszymi praktykami w zakresie obsługi użytkowników OzN i seniorów z pozostałymi członkami zespołu Biblioteki oraz innymi zainteresowanymi instytucjami i organizacjami.
- Systematyczna analiza wyników działań dostępnościowych, w tym zbieranie informacji zwrotnych od użytkowników oraz pracowników.

F. Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach

1. Osoby odpowiedzialne za utrzymywanie kontaktu

Lider ds. dostępności wyznaczony w ramach Zespołu ds. dostępności będzie odpowiadać za utrzymywanie kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami i osobami starszymi.

2. Procedury przekazywania informacji z instytucji do użytkowników

- **Formy online:**
 - Regularne aktualizacje na stronie internetowej, w tym materiały w formatach dostosowanych do osób z niepełnosprawnościami (np. audiodeskrypcja, teksty alternatywne).
 - Kampanie informacyjne w mediach społecznościowych z wykorzystaniem prostego języka i piktogramów.
- **Formy offline:**
 - Plakaty i ulotki dostępne w placówkach Biblioteki i przestrzeni miejskiej.
 - Informacje telefoniczne i SMS-y kierowane do osób zapisanych w bazie użytkowników.

3. Procedury przekazywania informacji do instytucji

- **Kanały komunikacji:**
 - Formularze kontaktowe na stronie internetowej, w tym możliwość przesyłania zapytań w PJM.
 - Skrzynki pomysłów dostępne w Bibliotece, umożliwiające anonimowe przekazywanie opinii.
 - Konsultacje osobiste z liderem ds. dostępności i członkami zespołu ds. dostępności

4. Weryfikacja efektywności komunikacji

- **Częstotliwość:**
 - Weryfikacja efektywności komunikacji będzie odbywać się co kwartał poprzez analizę liczby zgłoszeń, zapytań i uczestników wydarzeń.
- **Metody:**

- ☐ Ankiety wśród użytkowników na temat jakości komunikacji.
- ☐ Analiza danych statystycznych, np. liczby wejść na stronę internetową i interakcji w mediach społecznościowych.
- **Działania usprawniające:**
 - ☐ Na podstawie wyników weryfikacji wprowadzane będą modyfikacje w procedurach i kanałach komunikacji.

G. Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

1. Cele i założenia badania potrzeb publiczności

Celem badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach jest lepsze dostosowanie oferty i infrastruktury Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zofii Nałkowskiej do wymagań użytkowników z niepełnosprawnościami i seniorów. Badania pozwolą zidentyfikować oczekiwania, możliwości oraz bariery, z jakimi spotykają się osoby o szczególnych potrzebach.

2. Metody i narzędzia badawcze

Ankiety i wywiady

- **Ankiety online i papierowe:** Skierowane do użytkowników z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów, mające na celu poznanie ich oczekiwań i problemów.
- **Wywiady pogłębione:** Przeprowadzane z przedstawicielami grup OzN oraz organizacji wspierających.
- **Przykład nowości:** Zastosowanie ankiet z tekstami w formacie łatwym do czytania (ETR).

Grupy fokusowe

- Organizacja spotkań z użytkownikami, pracownikami i ekspertami w celu omówienia specyficznych potrzeb oraz wymiany doświadczeń.
- Działania te będą prowadzone co najmniej dwa razy w roku.

Obserwacje uczestniczące

- Pracownicy biblioteki będą obserwować interakcje użytkowników z przestrzenią i zasobami, aby zidentyfikować bariery w dostępie i użytkowaniu.

3. Nowatorskie rozwiązania w badaniach

Technologie wspomagające

- Wykorzystanie aplikacji mobilnych do zbierania opinii użytkowników w czasie rzeczywistym.
- Wprowadzenie systemów analitycznych, które pozwolą identyfikować trendy w potrzebach użytkowników.

Warsztaty animacyjno-badawcze

- Połączenie działań badawczych z aktywnościami animacyjnymi, takimi jak warsztaty plastyczne czy sensoryczne. Uczestnicy będą mieli możliwość wyrażenia swoich potrzeb w sposób kreatywny.

Grupy sieciujące

- Tworzenie grup online, które będą platformą wymiany doświadczeń i pomysłów między użytkownikami biblioteki, pracownikami oraz ekspertami zewnętrznymi.

H. Zaangażowanie pracowników i ekspertów zewnętrznych

Rola pracowników Biblioteki

- Przeprowadzanie ankiet i wywiadów oraz organizowanie grup fokusowych.
- Obserwacje uczestniczące i analiza wyników badań.
- Prowadzenie warsztatów animacyjno-badawczych.

Współpraca z ekspertami zewnętrznymi

- Konsultacje z organizacjami pozarządowymi wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami.
- Współpraca z terapeutami, pedagogami specjalnymi oraz projektantami uniwersalnego dostępu.
- Eksperci będą odpowiedzialni za prowadzenie szkoleń dla pracowników i analizę wyników badań.

I. Przykłady działań

Badania potrzeb użytkowników

- Realizacja ankiet i wywiadów w celu systematycznego monitorowania zmian w potrzebach użytkowników.
- Regularna analiza zebranych danych i wdrażanie wniosków w działania instytucji.

Działania animacyjno-badawcze

- Organizacja warsztatów, które pozwolą użytkownikom aktywnie uczestniczyć w tworzeniu oferty biblioteki.
- Wypracowanie nowych form współpracy z grupami użytkowników o szczególnych potrzebach.

Działania sieciujące

- Tworzenie społeczności użytkowników w mediach społecznościowych, wspierającej wymianę doświadczeń i sugestii.
- Nawiązanie partnerstw z innymi instytucjami kultury i organizacjami wspierającymi OzN.

I. Weryfikacja efektywności badań

Ewaluacja działań

- Regularne przeglądy wyników badań i ocena skuteczności podejmowanych działań.
- Spotkania zespołu ds. dostępności w celu omówienia wyników i wypracowania nowych rekomendacji.

Wskaźniki sukcesu

- Liczba przeprowadzonych badań ankietowych i wywiadów.
- Pozytywne opinie użytkowników na temat wprowadzanych zmian.
- Wzrost liczby użytkowników z grup o szczególnych potrzebach korzystających z zasobów i oferty Biblioteki.

Podsumowanie

Planowane działania badawcze pozwolą na bardziej precyzyjne dostosowanie oferty i infrastruktury Biblioteki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Połączenie metod tradycyjnych z nowoczesnymi technologiami oraz aktywnym zaangażowaniem użytkowników zapewni pełniejszą integrację społeczną i poprawę jakości usług oferowanych przez instytucję.

J. Identyfikacja potrzeb instytucji w zakresie dostępności w planie długoterminowym

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu będzie prowadzić systematyczne działania mające na celu identyfikację potrzeb w obszarze dostępności. Proces ten obejmie:

Regularna ocena dostępności

- Przeprowadzanie corocznej samooceny dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej.
- Współpraca z ekspertami zewnętrznymi oraz użytkownikami OzN w celu oceny istniejących barier i potencjalnych usprawnień.

Konsultacje z użytkownikami i organizacjami wspierającymi OzN

- Organizowanie regularnych spotkań z użytkownikami oraz przedstawicielami organizacji wspierających osoby z niepełnosprawnościami.
- Stosowanie ankiet i wywiadów pogłębionych, aby lepiej zrozumieć potrzeby społeczności lokalnej.

Wykorzystanie narzędzi technologicznych

- Analiza danych zbieranych za pomocą aplikacji mobilnych i systemów monitorujących wykorzystanie zasobów Biblioteki.

- Zbieranie opinii w czasie rzeczywistym za pomocą narzędzi cyfrowych, takich jak formularze online czy media społecznościowe.

K. Sposoby i techniki wykorzystywane w realizacji potrzeb

Regularna ewaluacja i planowanie

- Wdrożenie systemu raportowania wyników audytów i badań potrzeb.
- Organizowanie kwartalnych spotkań zespołu ds. dostępności w celu aktualizacji priorytetów działań.

Współpraca międzyinstytucjonalna

- Nawiązanie partnerstw z innymi instytucjami kultury i organizacjami wspierającymi OzN w celu wymiany doświadczeń i zasobów.
- Współorganizacja wydarzeń i programów edukacyjnych.

Zastosowanie innowacyjnych narzędzi

- Rozwój platform cyfrowych wspierających komunikację i zbieranie opinii użytkowników.
- Testowanie nowych rozwiązań technologicznych w przestrzeni Biblioteki, takich jak interaktywne kioski informacyjne.

Podsumowanie

Realizacja zidentyfikowanych potrzeb pozwoli na znaczne podniesienie standardów dostępności w Bibliotece. Dzięki systematycznym audytom, zaangażowaniu zespołu oraz współpracy z ekspertami i organizacjami zewnętrznymi Biblioteka stanie się instytucją jeszcze bardziej przyjazną i otwartą dla wszystkich użytkowników. Wdrożenie opisanych działań zapewni lepsze dopasowanie oferty i infrastruktury do potrzeb społeczności lokalnej.

L. Inwestycje na rzecz dostępności

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej planuje szereg inwestycji, które mają na celu zwiększenie dostępności zarówno w obszarze infrastruktury, jak i w zakresie cyfrowym oraz informacyjno-komunikacyjnym. Inwestycje te są kluczowe dla realizacji strategii długoterminowej i obejmują następujące obszary:

1. Rozwój cyfrowej dostępności

- **Rozbudowa strony internetowej:**
 - Wdrożenie pełnej zgodności z wymaganiami WCAG 2.1 na poziomie AA.
 - Dodanie tekstów alternatywnych do wszystkich materiałów wizualnych oraz audiodeskrypcji do filmów promocyjnych.
- **Zakup oprogramowania wspierającego:**

- ☐ Aplikacje do tworzenia dokumentów w formacie ETR oraz do tłumaczenia na Polski Język Migowy (PJM).

2. Inwestycje w zasoby edukacyjne i technologiczne

- **Rozszerzenie księgozbioru:**

- ☐ Zakup książek z dużą czcionką, książek sensorycznych oraz audiobooków.

3. Weryfikacja i ewaluacja inwestycji

- **Monitorowanie postępów:**

- ☐ Regularne raportowanie stanu realizacji inwestycji podczas spotkań zespołu ds. dostępności.
- ☐ Organizowanie corocznych audytów wewnętrznych.

- **Ewaluacja efektów:**

- ☐ Przeprowadzanie ankiet wśród użytkowników po wdrożeniu inwestycji w celu oceny ich skuteczności.
- ☐ Konsultacje z ekspertami zewnętrznymi w celu weryfikacji zgodności z najlepszymi praktykami dostępności.

Podsumowanie

Planowane inwestycje na rzecz dostępności są niezbędne, aby Miejska Biblioteka Publiczna mogła realizować swoją misję jako instytucji otwartej i przyjaznej dla wszystkich mieszkańców. Harmonogram działań oraz zróżnicowane źródła finansowania zapewnią stopniową, ale konsekwentną realizację celów dostępnościowych. Dzięki tym inwestycjom Biblioteka stanie się przestrzenią bardziej inkluzywną i odpowiadającą na potrzeby wszystkich użytkowników.

Ł. Zidentyfikowane ryzyka lub szanse

Identyfikacja potencjalnych ryzyk i szans

W ramach strategii długoterminowej Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Przasnyszu identyfikuje kluczowe ryzyka i szanse, które mogą wpłynąć na realizację celów dostępnościowych. Analiza tych czynników pozwala na skuteczne planowanie działań minimalizujących negatywne skutki oraz maksymalizowanie korzyści wynikających z pojawiających się możliwości.

Potencjalne ryzyka

1. **Brak odpowiednich środków finansowych:**

- ☐ **prawdopodobieństwo:** średnie.
- ☐ **wpływ:** wysoki. Niedobór funduszy może uniemożliwić realizację kluczowych inwestycji.

2. **Niski poziom zaangażowania pracowników:**

- ☐ **prawdopodobieństwo:** średnie.

- ☐ **wpływ:** umiarkowany. Może prowadzić do opóźnień w realizacji działań dostępnościowych.
- 3. **Zmiany legislacyjne:**
 - ☐ **prawdopodobieństwo:** niskie.
 - ☐ **wpływ:** wysoki. Nowe przepisy mogą wymagać dodatkowych nakładów na dostosowanie infrastruktury lub procedur.
- 4. **Opór społeczny wobec zmian:**
 - ☐ **prawdopodobieństwo:** niskie.
 - ☐ **wpływ:** umiarkowany. Brak akceptacji społecznej może utrudniać wdrażanie nowych rozwiązań.
- 5. **Niewystarczające kompetencje zespołu:**
 - ☐ **prawdopodobieństwo:** średnie.
 - ☐ **wpływ:** wysoki. Niedobór wiedzy w zakresie dostępności może wpłynąć na jakość realizowanych działań.

Potencjalne szanse

1. **Pozyskanie dodatkowych funduszy:**
 - ☐ możliwość aplikowania o granty krajowe i międzynarodowe wspierające rozwój dostępności.
2. **Partnerstwa międzyinstytucjonalne:**
 - ☐ współpraca z innymi bibliotekami, instytucjami kultury oraz organizacjami pozarządowymi.
3. **Rozwój technologii:**
 - ☐ korzystanie z nowoczesnych narzędzi cyfrowych wspierających komunikację i dostępność.
4. **Zwiększone zainteresowanie dostępnością:**
 - ☐ wzrost świadomości społecznej w zakresie potrzeb osób z niepełnosprawnościami może zwiększyć poparcie dla działań Biblioteki.

Działania minimalizujące ryzyka

Minimalizowanie skutków ryzyk

1. **Zapewnienie wsparcia finansowego:**
 - ☐ dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez aplikowanie o granty i nawiązywanie współpracy z partnerami lokalnymi.
2. **Podnoszenie zaangażowania pracowników:**
 - ☐ organizacja regularnych spotkań informacyjnych i warsztatów motywacyjnych.
 - ☐ wdrożenie systemu nagród za realizację działań dostępnościowych.
3. **Adaptacja do zmian legislacyjnych:**
 - ☐ regularne monitorowanie przepisów i współpraca z ekspertami prawnymi.
 - ☐ tworzenie planów rezerwowych uwzględniających potencjalne zmiany w regulacjach.
4. **Zarządzanie oporem społecznym:**

- ☐ organizacja kampanii informacyjnych i edukacyjnych promujących korzyści z dostępności.
- ☐ aktywne włączanie społeczności lokalnej w proces planowania i realizacji działań.

5. Rozwój kompetencji zespołu:

- ☐ organizacja cyklicznych szkoleń dla pracowników.
- ☐ Współpraca z ekspertami zewnętrznymi w celu zapewnienia stałego wsparcia merytorycznego.

Minimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyk

Zabezpieczenie stabilnego budżetu:

- ☐ wczesne planowanie finansowe uwzględniające rezerwy na nieprzewidziane wydatki.

Systematyczne budowanie świadomości w zespole:

- ☐ regularna komunikacja na temat celów i korzyści płynących z działań dostępnościowych.

Promowanie sukcesów:

- ☐ publikowanie informacji o zrealizowanych projektach i ich pozytywnym wpływie na społeczność lokalną.

Podsumowanie

Identyfikacja ryzyk i szans pozwala na bardziej świadome zarządzanie procesem wdrażania strategii dostępności. Dzięki odpowiednim działaniom minimalizującym ryzyka oraz wykorzystaniu pojawiających się szans Biblioteka może skutecznie realizować swoje cele, stając się wzorem instytucji otwartej i dostępnej dla wszystkich.

M. Kryteria sukcesu planu wdrażania i rozwijania dostępności

Ewaluacja działań na rzecz dostępności

Ewaluacja wdrażania i rozwijania dostępności w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zofii Nałkowskiej będzie prowadzona systematycznie, aby zapewnić skuteczność realizowanych działań oraz możliwość wprowadzania niezbędnych korekt. Proces ten obejmie analizę danych z różnych źródeł, opinii użytkowników oraz osiągniętych wskaźników sukcesu.

Kryteria oceny sukcesu

Zgodność z planowanymi celami

- **Zasięg dostępnej oferty:** Odsetek oferty instytucji dostosowanej do osób z niepełnosprawnościami i seniorów (cel: 75% do 2030 roku).
- **Liczba zrealizowanych inwestycji:** Procent zakończonych modernizacji infrastruktury zgodnie z harmonogramem.

Satysfakcja użytkowników

- Opinie użytkowników zebrane w ankietach i wywiadach dotyczące jakości oferowanych usług dostępnościowych.
- Liczba zgłoszeń pozytywnych opinii w porównaniu z ewentualnymi skargami lub uwagami.

Uczestnictwo w wydarzeniach i korzystanie z zasobów

- Liczba użytkowników z grup OzN i seniorów biorących udział w wydarzeniach i korzystających z zasobów instytucji.
- Wzrost liczby osób korzystających z materiałów w formatach dostępnych (np. audiobooków, książek z dużą czcionką).

Rozwój kompetencji zespołu

- Liczba przeszkolonych pracowników w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami.
- Ocena poziomu wiedzy i umiejętności pracowników po zakończeniu szkoleń.

N. Dane zbierane i analizowane w procesie ewaluacji

- **Dane ilościowe:**
 - Liczba uczestników wydarzeń dostosowanych do osób z niepełnosprawnościami.
 - Liczba wdrożonych usprawnień architektonicznych i cyfrowych.
 - Liczba i rodzaj przeprowadzonych szkoleń.
- **Dane jakościowe:**
 - Opinie użytkowników zebrane za pomocą ankiet, formularzy kontaktowych i rozmów indywidualnych.
 - Informacje zwrotne od pracowników i ekspertów zewnętrznych.
- **Dane porównawcze:**
 - Porównanie postępów w realizacji celów z wynikami innych instytucji kultury o podobnym profilu.

O. Proces ewaluacji i monitorowania

Regularne przeglądy postępów

- Spotkania zespołu ds. dostępności co kwartał w celu omówienia bieżących wyników i zidentyfikowania obszarów wymagających poprawy.
- Coroczne raporty podsumowujące osiągnięcia i wyzwania.

Zbieranie informacji zwrotnych

- Ankiety i formularze dostępne w formie online i papierowej dla użytkowników.
- Regularne rozmowy z użytkownikami oraz przedstawicielami organizacji wspierających osoby z niepełnosprawnościami.

Wykorzystanie wyników ewaluacji

- Raporty ewaluacyjne będą podstawą do opracowywania nowych krótko- i długoterminowych planów dostępności.
- Analiza zgromadzonych danych umożliwi priorytetyzację przyszłych inwestycji i działań.

Podsumowanie

Ewaluacja strategii dostępności opierać się będzie na systematycznym zbieraniu i analizie danych oraz włączaniu użytkowników i pracowników w proces oceny. Dzięki temu instytucja będzie mogła dynamicznie reagować na zmieniające się potrzeby społeczności lokalnej i utrzymywać wysoki standard dostępności. Tworzone na tej podstawie plany będą bardziej precyzyjne i dostosowane do realnych potrzeb, co przyczyni się do dalszego rozwoju Biblioteki jako instytucji otwartej i dostępnej dla wszystkich.

Harmonogram działań w planie długoterminowym (lata 2026-2030)

Działanie	Termin realizacji	Sposób finansowania
Szkolenia i warsztaty tematyczne zespołu biblioteki z zakresu dostępności – 2 szkolenia/rok	2026-2030	Dotacja podmiotowa, środki zewnętrzne
Wsparcie pracowników Biblioteki przez zespół ekspercki – 1 spotkanie/kwartał	2026-2030	Dotacja podmiotowa
Koordinacja, ewaluacja i monitoring działań dostępnościowych, – zespół i lider ds. dostępności	2026-2030	Dotacja podmiotowa
Zbieranie i analiza opinii użytkowników w zakresie dostępności (identyfikacja potrzeb)	2026-2030	Dotacja podmiotowa
Samoocena dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej – 1/rok	2026-2030	Dotacja podmiotowa

Działanie	Termin realizacji	Sposób finansowania
Modernizacja przestrzeni czytelnictwa letniej - montaż sceny letniej i małej architektury ogrodowej i udostępnienie przestrzeni użytkownikom	01.01-31.03.2026	Grant PUK
Zakup wyposażenia do stref wyciszenia i udostępnienie ich użytkownikom (biblioteka główna i Filia)	Do 31.03.2026	Grant PUK
Audyt i rozbudowa strony internetowej zgodnie z WCAG 2.1 na poziomie AA	do 31.03.2026	Grant PUK
Promocja i stosowanie systemu zdalnej rejestracji użytkowników i zamawiania książek	2026-2030	Dotacja podmiotowa
Wprowadzenie tekstów alternatywnych, audiodeskrypcji i napisów rozszerzonych dla materiałów multimedialnych	do 31.12.2026	Dotacja podmiotowa
Wprowadzenie tekstów w formacie ETR i PJM do kluczowych materiałów	Do 31.12.2026	Dotacja podmiotowa
Konserwacja stanowiskowych pętli indukcyjnych	2026-2030	Dotacja podmiotowa
Zakup przenośnej pętli indukcyjnej	Do 2030	Środki zewnętrzne
Zakup i wdrożenie nowoczesnych technologii wspierających, np. aplikacji mobilnych	2026-2030	Środki zewnętrzne

Działanie	Termin realizacji	Sposób finansowania
Stałe poszerzenie księgozbioru o książki z dużą czcionką i audiobooki	2026-2030	Grant PUK, dotacja podmiotowa i dotacje zewnętrzne
Organizacja przynajmniej 2 wydarzeń włączających w każdym kwartale uwzględniających potrzeby osób ze specjalnymi potrzebami	2026-2030	Dotacja podmiotowa, środki zewnętrzne, Grant PUK (jedno wydarzenie)
Kampanie informujące o dostępnych zasobach i usługach (3/rok)	2026-2030	Dotacja podmiotowa, środki zewnętrzne